

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'nin 27 Şubat 2012 tarihli Otuzsekizinci Birleşiminde Oybirliğiyle (35 Oyla) kabul olunan “Çevre Yasası” Anayasanın 94'üncü maddesinin (2)'nci fıkrası gereğince Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle ilan olunur.

ÇEVRE YASASI İÇDÜZENİ

Madde 1. Kısa İsim

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

Madde 2. Tefsir

Madde 3. Amaç ve Kapsam

İKİNCİ KISIM Çevrenin Korunmasına İlişkin İlke ve Sorumluluklar ile Atık Yönetimi

Birinci Bölüm Çevrenin Korunması

Madde 4. Çevrenin Korunması İlkeleri

Madde 5. Genel Sorumluluklar

İkinci Bölüm Atık Yönetimi

Madde 6. Atık Yönetimi Genel İlkeleri

Madde 7. Atık Yönetimi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar

Madde 8. Atık Yönetimi ile İlgili Yetkili Makamlar

Madde 9. Atık Yönetimi ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi

Madde 10. Atık Yönetim Planının ve Bilgi Ağının Geliştirilmesi

Madde 11. Bertaraf Etme ve Geri Dönüştürme İçin Lisans Alma Zorunluluğu

Madde 12. Taşıma İçin Lisans Alma Zorunluluğu

Madde 13. Tehlikeli Atıklara Yönelik Özel Kurallar

ÜÇÜNCÜ KISIM Su Kaynakları Yönetimi

Madde 14. Su Kaynakları Yönetimi Genel İlkeleri

Madde 15. Bütünlüklü Su Havzası Yönetim Planlaması

Madde 16. Su Kaynakları Yönetimi ile İlgili Yetkili Makamlar

Madde 17. Su Kaynakları Yönetimi ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi

DÖRDÜNCÜ KISIM
Kentsel Atık Su Yönetimi

- Madde 18. Su ve Kentsel Atık Su Yönetimi Genel İlkeleri
Madde 19. Kentsel Atık Su Yönetimi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
Madde 20. Kentsel Atık Su Yönetimi ile İlgili Yetkili Makamlar
Madde 21. Atık Su Yönetimi ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi
Madde 22. Atık Suyun Yeniden Kullanım Standartları

BEŞİNCİ KISIM
Deniz Kirliliği Kontrolü

- Madde 23. Deniz Kirliliği Kontrolü Genel İlkeleri
Madde 24. Deniz Kirliliği Kontrolü ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
Madde 25. Deniz Kirliliği Kontrolü ile İlgili Yetkili Makamlar
Madde 26. Deniz Kirliliği Kontrolü ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi

ALTINCI KISIM
Hava Kalitesi Yönetimi

- Madde 27. Hava Kalitesi Yönetimi Genel İlkeleri
Madde 28. Hava Kirliliğinin Önlenmesi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
Madde 29. Hava Kalitesi Yönetimi ile İlgili Yetkili Makamlar
Madde 30. Hava Kalitesi Yönetimi ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi
Madde 31. Motorlu Taşıtların Emisyonlarıyla İlgili Kontroller
Madde 32. Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Önlenmesi

YEDİNCİ KISIM
Sanayi Kirliliğinin Kontrolü

- Madde 33. Sanayi Kirliliği Kontrolü Genel İlkeleri
Madde 34. Sanayi Kirliliği Kontrolü ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
Madde 35. Sanayi Kirliliği Kontrolü ile İlgili Yetkili Makamlar
Madde 36. Sanayi Kirliliği Kontrolü ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi
Madde 37. Mevcut En İyi Tekniklerle İlgili Gereklilikler
Madde 38. Sanayi Faaliyetlerinin İzinlendirilmesi

SEKİZİNCİ KISIM
İklim Değişikliği ile Mücadele

- Madde 39. İklim Değişikliği ile Mücadele Genel İlkeleri
Madde 40. İklim Değişikliği ile Mücadele ile İlgili Yetkili Makamlar

DOKUZUNCU KISIM
Biyolojik Çeşitliliğin Korunması

- Madde 41. Biyolojik Çeşitliliğin Korunması Genel İlkeleri
- Madde 42. Biyolojik Çeşitlilik Ağı
- Madde 43. Biyolojik Çeşitlilik Ağı İçindeki Alanların Yönetimi ve Korunması
- Madde 44. Yaban Türlerin Korunmasıyla İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
- Madde 45. Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ile ilgili Yetkili Makamlar
- Madde 46. Özel Çevre Koruma Alanlarının Belirlenmesi
- Madde 47. Biyolojik Çeşitlilik ve Türlerin Korunmasıyla İlgili Tüzük Yapma Yetkisi
- Madde 48. Yaban Türleri Korumak İçin Ek Sorumluluklar

ONUNCU KISIM
Çevresel Değerlendirme

- Madde 49. Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel İlkeleri
- Madde 50. Çevresel Etki Değerlendirmesi ile ilgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
- Madde 51. Çevresel Etki Değerlendirmesi ile ilgili Yetkili Makamlar
- Madde 52. Çevresel Etki Değerlendirmesi ile ilgili Tüzük Yapma Yetkisi
- Madde 53. Stratejik Çevresel Değerlendirme ile ilgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
- Madde 54. Stratejik Çevresel Değerlendirme ile ilgili Tüzük Yapma Yetkisi

ONBİRİNCİ KISIM
Çevresel Gürültü Yönetimi

- Madde 55. Çevresel Gürültü Yönetimi Genel İlkeleri
- Madde 56. Çevresel Gürültü Yönetimi ile ilgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
- Madde 57. Stratejik Gürültü Haritaları ve Gürültü Eylem Planları
- Madde 58. Çevresel Gürültü Yönetimi ile ilgili Yetkili Makamlar
- Madde 59. Çevresel Gürültü Yönetimi ile ilgili Tüzük Yapma Yetkisi

ONİKİNCİ KISIM
Çevresel Estetik

- Madde 60. Çevresel Estetik Genel İlkeleri
- Madde 61. Çevresel Estetik ile ilgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
- Madde 62. Çevresel Estetik ile ilgili Yetkili Makamlar
- Madde 63. Çevresel Estetik ile ilgili Tüzük Yapma Yetkisi

ONÜÇÜNCÜ KISIM
Çevre ile İlgili Bilgiler

- Madde 64. Çevreyle İlgili Bilgiler ve Genel İlkeler
- Madde 65. Çevreyle İlgili Bilgilerle İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar

- Madde 66. Çevreyle İlgili Bilgilerle İlgili Yetkili Makamlar
Madde 67. Çevreyle İlgili Bilgilerle İlgili Tüzük Yapma Yetkisi
Madde 68. Çevreyle İlgili Bilgiye Erişimin Ret Halleri

ONDÖRDÜNCÜ KISIM Çevre Eğitimi, Denetimi ve Yaptırım

- Madde 69. Çevre Eğitimi ile ilgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
Madde 70. Çevre Denetimi ve Yaptırım Genel İlkeleri
Madde 71. İşletmecilerin Denetimle İlgili Yükümlülük ve Sorumlulukları
Madde 72. Rutin Çevre Denetimleri
Madde 73. Rutin Olmayan Çevre Denetimi
Madde 74. Denetleme Makamları
Madde 75. Hizmet Biriminin Oluşumu ve Görevleri
Madde 76. Çevre Denetimi ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi
Madde 77. Fon Oluşumu, Yönetimi, Gelirleri ve Denetimi

ONBEŞİNCİ KISIM Suç ve Cezalar

- Madde 78. Cezalarda Yetki, Yöntem ve Tekerrür
CETVEL
Madde 79. Ceza Kuralları
Madde 80. Çevreyi Kirleten Faaliyetlerin Durdurulması ve Diğer Ek Yaptırımlar
Madde 81. Mahkemenin Ek Yaptırım Yetkisi
Madde 82. Diğer Cezalar

ONALTINCI KISIM Geçici Kurallar

- Geçici Madde 1. Bu Yasanın Yürürlüğe Girdiği Tarihten Önce Verilen Ruhsat, İzin ve Onayların Geçerliliği
Geçici Madde 2. Belediye ve Mevcut İşletmelerin Atıkları Toplama Süresi
Geçici Madde 3. Mevcut Septik Tankların Uyumlaştırılması
Geçici Madde 4. Belediyelere Tanınacak Süre
Geçici Madde 5. Tüzüklerin Hazırlanmasına İlişkin Süre

ONYEDİNCİ KISIM Son Kurallar

- Madde 83. Yürürlükten Kaldırma
Madde 84. Yürütme Yetkisi
Madde 85. Yürürlüğe Giriş

Sayı: 18/2012

ÇEVRE YASASI

(30/2014 ve 34/2020 sayılı değişiklik yasalarıyla değiştirilmiş ve birleştirilmiş şekliyle)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Çevre Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe;

“1 Nüfus Eşdeğeri (1 n.e.) ”, eşdeğer nüfus günlük 60 gram oksijenden, beş günlük biyokimyasal oksijen ihtiyacı (BOİ5) bulunan organik biyolojik olarak çözünebilir atık su yükünü anlatır.

“Akustik Planlama”, arazi kullanım planlaması, trafik için sistem mühendisliği, trafik planlaması, ses yalıtım önlemleri ve kaynakta gürültü kontrolüyle azaltma gibi planlanacak önlemlerle gelecekte ortaya çıkacak gürültünün kontrol edilmesini anlatır.

“Alarm Eşikleri”, aşılması halinde kısa süreli maruziyetler neticesinde toplumun geneli için insan sağlığı açısından risk oluşturan ve ilgili mercilerce derhal önlemlerin alınacağı dış ortam havasındaki kirletici seviyelerini anlatır.

“Alıcı Ortam”, hava, toprak ve su ortamları ile ilgili ekosistemleri anlatır.

“Atığın Bertaraf Edilmesi ”, atığın toprağın içine veya çöp alan dahil üzerine bırakılması, derine enjeksiyon, yüzeylerin doldurulması, yakılması, kalıcı olarak depolanması gibi nihai bertarafının yapılması amacına hizmet eden veya nihai bertarafının yapılmasına yönelik herhangi bir atık yönetim işlemini anlatır.

“Atık”, sahibinin bertaraf ettiği veya bertaraf etmek niyetinde olduğu veya bertaraf etmesi gereken herhangi bir madde veya cisim anlatır.

“Atık Sahibi”, atık üreticisini veya atığı fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi anlatır.

“Atık Üretici”, faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan asıl üretici kişi ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işleme, karıştırma veya diğer işlemleri yapan gerçek veya tüzel kişiyi anlatır.

“Atık Yönetimi”, atığın toplanması, taşınması, geri kazanımı ve bertaraf edilmesiyle birlikte bu tarz işlemlerin izlenmesi, denetlenmesi ve bertaraf alanlarının işlem sonrası bakımı ve araçların gerçekleştirdikleri eylemleri anlatır.

“Bakanlık”, Çevre Koruma Dairesinin bağlı olduğu Bakanlık anlatır.

“Belediye Atığı”, hem evlerden gelen atıkları, hem de doğası veya bileşiminden dolayı evsel atıklara benzeyen diğer atıkları anlatır.

“Birleşik Yaklaşım”, bu Yasa uyarınca belirlenen kalite hedefine veya kalite standardına uyulması gereken durumlarda, yüzey sularına yapılacak deşarj ve emisyonların kontrolü için mevcut en iyi tekniklerin de ötesinde daha katı emisyon kontrolleri yapılacağını anlatır.

“Biyolojik Çeşitlilik”, kara, deniz ve diğer su ekosistemleri ile bu ekosistemlerin bir parçası olduğu ekolojik kompleksler de dahil olmak üzere tüm kaynaklardan canlı organizmalar arasındaki farklılıkları anlatır. Türlerin kendi içindeki ve türler arasındaki çeşitlilik ve ekosistem çeşitliliği de buna dahildir.

“Biyota”, belirli bir bölgede ya da çevrede bulunan bitki ve hayvan yaşamının bütünüdür.

“Ceza İhbarnamesi”, yaptırım gücüne sahip herhangi bir kurum tarafından, izin koşullarını veya bu Yasa veya bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen diğer herhangi bir tüzükte ve/veya düzenlemede belirtilen herhangi bir koşulu ihlal etmiş olan gerçek veya tüzel kişilere verilen ve bu Yasaya ekli Cetvelde belirtilen ve uygulanan cezayı belirten belgeyi anlatır.

“Çevre”, canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdüğü fiziksel, biyolojik ve sosyo-kültürel ortamı anlatır.

“Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED)”, önerilen projelerin çevre üzerinde yaratabilecekleri önemli etkiler ile yapılan istişarelerin sonuçlarının sözkonusu projeye herhangi bir onay verilmeden önce dikkate alınmalarını sağlayacak katılımcı bir yaklaşım çerçevesinde gerçekleştirilen çevre değerlendirme çalışmasıyla beraber hazırlanan yazılı bir raporu da içeren çevresel değerlendirme sürecini anlatır.

“Çevresel Gürültü”, taşımacılık araçları, kara trafiği, demiryolu trafiği, hava trafiği, deniz trafiği, rekreasyonel araçlardan ve sanayi faaliyetleri alanlarının da dahil olduğu, insan faaliyetlerinden kaynaklanan, istenmeyen veya zararlı dış mekan sesini anlatır.

“Çevresel Kalite Standardı”, insan sağlığını ve çevreyi korumak için aşılmaması gereken sudaki belli bir kirletici veya kirleticiler grubu, çökelti veya belirli bir bölgede veya çevrede bulunan bitki ve hayvan yaşamının bütünüdür.

“Dış Ortam Havası”, çalışma mekânları haricinde troposferde bulunan havayı anlatır.

“Ekolojik Etki Değerlendirmesi”, biyolojik çeşitlilik ağı içerisinde yapılacak her türlü plan, proje ve her türlü faaliyetin ekosistem üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesini anlatır.

“Emisyon”, tesis içindeki tek bir veya yaygın kaynağın neden olduğu maddelerin salınımı veya gürültünün, havaya, suya veya toprağa doğrudan veya dolaylı yoldan bırakılmasını anlatır.

“Emisyon Sınır Değerleri”, bir veya daha fazla zaman aralığında aşılmayacak olan bir emisyonun belirli özel parametreler, konsantrasyon ve/veya seviye olarak tanımlanan miktarını anlatır. Emisyon sınır değerleri, belirli grup, aile veya kategorideki maddeler için de ortaya konabilir.

“Endüstriyel Atık Su”, evsel atık su veya sızan yağmur suyu olmayan, herhangi bir ticaret veya endüstrinin yürütülmesinde kullanılan binalardan boşaltılan herhangi bir atık suyu anlatır.

“Evsel Atık Su”, yerleşim alanları ile hizmetlerden gelen ve ağırlıklı olarak insan metabolizması ile evsel faaliyetlerden kaynaklanan atık suyu anlatır.

“Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO)”, çiftleşme ve/veya doğal rekombinasyon yoluyla doğal olarak meydana gelmeyecek bir şekilde genetik materyali değiştirilmiş olan, insan haricindeki bir organizmayı anlatır.

“Geri (Yeniden) Kazanım”, sonucunda, esas olarak, belli bir fonksiyonu yerine getirmekte kullanılacak bir madde yerine geçerek yararlı bir amaca hizmet edecek atığın ortaya çıkmasını sağlayan işlemi anlatır.

“Habitat”, canlıların tabii olarak yaşadığı alanı anlatır.

“İstilacı Yabancı Türler”, doğal veya yarı doğal ekosistem veya yaşam ortamlarına yerleşen ve girişi ve/veya yayılımı yerli biyolojik çeşitliliği tehdit eden, yerli olmayan türleri anlatır.

“İşletmeci”, bir tesisi işleten veya kontrol eden veya tesisin teknik olarak işlemleriyle ilgili ekonomik karar verme gücünün verildiği gerçek veya tüzel kişileri anlatır.

“İzin”, bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerin gerekleri ile uyumlu belirli şartlara tabii bir faaliyetin tümünü veya bir kısmını yürütmek için yetki sağlayan, yazılı bir kararın tümünü veya o kısmı veya buna benzer çeşitli kararları anlatır.

“Kamu”, bir veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi veya kişileri ve onların oluşturdukları birlikleri, kuruluşları veya gruplarını anlatır.

“Kasıtlı Salmak”, genel nüfus ve çevre ile temasta bulunmasını sınırlamak ve genel nüfus ve çevre için yüksek seviyede güvenlik sağlamak için belirli hiçbir kısıtlama önleminin kullanılmadığı bir genetiği değiştirilmiş organizmanın veya genetiği değiştirilmiş organizmalar bileşiminin çevreye bilinçli olarak sunulmasını anlatır.

“Kentsel Atık Su”, evsel atık su veya evsel atık ve/veya sızan yağmur suyu karışımını anlatır.

“Kirleticisi”, dış ortam havası, toprak veya suda bulunan ve insan sağlığı ve/veya bir bütün olarak çevre üzerinde zararlı etkileri olabilecek maddeleri anlatır.

“Kirlenici Salınım ve Transfer Kaydı”, her bir sanayi tesisinin ve diğer tesislerin çevreye yapmış oldukları salınımlarla ilgili verilerin toplanmasını ve dağıtılmasını ve daha sonra da kamunun erişimine sözkonusu bilgilerin açılmasını sağlayacak sistemi anlatır.

“Kirlilik”, insan faaliyetleri neticesinde, su ekosistemleri veya karasal ekosistemler de dahil olmak üzere insan sağlığına veya çevre kalitesine zararlı olabilecek veya önemli malların zarara uğramasına veya kaynaklar ve çevrenin diğer meşru kullanımlarının sekdeye uğramasına neden olacak maddeler, titreşimler, ısı veya gürültünün hava, su veya karaya doğrudan veya dolaylı yoldan geçmesini anlatır.

“Kompostlama”, biyolojik olarak bozunabilir maddelerin, bakteri veya başka mikro organizmaların faaliyetleri aracılığıyla çözünüp, toprağa uygulanması halinde toprak yapısını iyileştiren ve besleyici içeriğini zenginleştiren bir maddeye dönüşme sürecini anlatır.

“Koruma Alanları”, kirlenici faaliyetlerden korunması gerekli olan, içme suyu sağlamak için kullanılan yeraltı kaynaklarının çevresindeki alanları anlatır.

“Mevcut En İyi Teknikler”, emisyonları engellemek ve bunun mümkün olmadığı durumlarda, genellikle emisyonları ve bir bütün olarak çevre üzerindeki etkilerini azaltmak için tasarlanmış olan emisyon limit değerlerinin temelini oluşturan bazı özel tekniklerin uygulamadaki uygunluğunu gösteren ve sanayi faaliyetlerinin gelişimindeki ve işletme yöntemlerindeki en etkin ve gelişmiş olan aşamayı anlatır.

“Onay”, bir projenin devam etmesini sağlayacak planlama onayını, inşaat izni veya diğer herhangi bir izni veya onayı anlatır.

“Organize Sanayi Bölgesi”, Sanayi Bölgesi ve küçük sanayi sitesini anlatır.

“Önemli Değişiklik”, bir tesiste yapılan ve yetkili makamların değerlendirmesinde, insan sağlığı veya çevre üzerinde önemli olumsuz etkileri olabilecek bir değişikliği anlatır.

“Plan ve Programlar”, Avrupa Topluluğunun eş finansman sağladıkları da dahil olmak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin herhangi bir yetkili makamı tarafından hazırlanan ve/veya onaylanan veya yasal mevzuat veya idari kurallar tarafından gerekli kılınan plan ve programlarla beraber bunlar üzerindeki değişiklikleri anlatır.

“Sınır Değer”, dış ortam havası ile ilgili olarak, bilimsel bilgiler çerçevesinde insan sağlığına ve/veya bir bütün olarak çevreye gelebilecek zararlı etkilerden kaçınmak, bunları engellemek veya onları azaltmak amacıyla sabitlenen ve belli bir süre içinde ulaşılacak ve ulaşıldıktan sonra da aşılmayacak olan kirlenici sınırı anlatır.

“Stratejik Çevresel Değerlendirme”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin herhangi bir yetkili makamı tarafından önerilen plan ve programların çevre üzerinde yaratabilecekleri önemli etkiler

ile yapılan istişarelerin sonuçlarının sözkonusu plan ve programlarla ilgili karar alınırken dikkate alınmalarını sağlayacak katılımcı bir yaklaşım çerçevesinde gerçekleştirilen çevre değerlendirme çalışmasıyla beraber hazırlanan yazılı bir raporu da içeren çevresel değerlendirme sürecini anlatır.

“Stratejik Gürültü Haritası”, belli bir alanda farklı gürültü kaynakları nedeniyle genel gürültü maruziyet değerlendirmesi yapmak veya sözkonusu bölge ile ilgili genel öngörülerde bulunmak için tasarlanmış haritayı anlatır.

“Su Havzası”, yüzeye çıkan tüm suların dere, nehir, muhtemelen gölet olarak tek bir nehir ağzından, haliçten veya deltadan denize aktığı karayı anlatır.

“Su Kullanımı”, su üzerinde önemli bir etkisi olan su havzasının nitelendirme aşamasında tespit edilen insan faaliyetiyle beraber su hizmetlerini anlatır.

“Sulak Alan”, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinliklerdeki deniz suyu da dahil olmak üzere, doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, sular, bataklık, sazlık veya benzeri alanları anlatır.

“Süre İhbarnamesi”, Çevre Koruma Dairesi tarafından izin koşullarını veya bu Yasada veya bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen herhangi bir tüzükte ve/veya düzenlemede belirtilen herhangi bir kuralı ihlal etmiş veya ihlal etme olasılığı olan gerçek veya tüzel kişilere verilen ve belirlenen düzeltici adımı atmaları için belirli süre tanıyan bildirim belgesini anlatır.

“Sürdürülebilir Kalkınma”, insanların ve gelecek nesillerin yaşamlarını sağlıklı bir çevrede koruyacak şekilde çevre, ekonomik ve sosyal hedefleri dengeleme prensibine dayanarak gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme kabiliyetlerini tehlikeye atmadan mevcut nesillerin ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan kalkınmayı anlatır.

“Talep Yönetimi”, su ve enerji gibi çevreye duyarlı veya zararlı maddeler ile ilgili tüketici talebini kontrol etmek ile ilgili politika ve önlemleri anlatır.

“Tehlikeli Atık”, zehirli, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, karsinojenik, üreme açısından zehirleyici, genetik mütasyona yol açabilecek ve eko-toksik olma gibi tehlikeli özelliklerden bir veya daha fazlasına sahip atıkları anlatır.

“Tesis”, bu Yasanın 36’ncı maddesinin (1)’inci fıkrasının (A) bendinin (a) alt bendi kapsamındaki bir veya daha fazla sanayi faaliyetinin gerçekleştirildiği ve sözkonusu yerde gerçekleştirilen faaliyetlerle teknik ilişkisi olan ve emisyonlar ve kirlilik üzerinde etkisi olabilecek başka doğrudan ilişkili faaliyetlerin gerçekleştirildiği sabit teknik birimi anlatır.

“Uygun Arıtma”, ilgili tüzük ve/veya düzenlemelere uygun şekilde kentsel atık suyun arıtılmasını ve bir süreç ve/veya bertaraf sisteminin kullanılmasıyla kalite amaçlarına uyacak şekilde çevreye verilmesini anlatır.

“Yeniden Kullanım”, atık yönetimiyle ilişkili olarak, atık olmayan ürünler veya bileşenlerin ilk etapta üretildikleri amaç için yeniden kullanılmalarına yönelik işlemleri anlatır.

“Yeraltı Suyu”, yeraltı ve alt toprakla doğrudan temas halinde olan ve yer altında doyumluk bölgesinde, yüzeyin altında olan suyun tümünü anlatır.

“Yerleşim”, nüfusun ve/veya ekonomik faaliyetlerin kentsel atık suyun toplanması ve bir kentsel atık su arıtma tesisine veya bir son boşaltım noktasına iletilmesini gerektirecek kadar yoğun olduğu bir bölgeyi anlatır.

“Yüzey Suyu”, yeraltı suyu hariç iç sular, geçiş suları ve kıyı sularını anlatır.

Amaç ve Kapsam

3. Bu Yasanın amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi ve doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması; insan sağlığını olumsuz etkileyen, su, toprak, hava kirliliğinin ve gürültünün önlenmesi ve ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerinin korunarak, bugünkü ve gelecek kuşakların, sağlık, kültür ve yaşam düzeylerinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri, ekonomik ve sosyal kalkınma hedeflerini, çevrenin korunmasına ilişkin temel ilkeler çerçevesinde düzenlemektir.

İKİNCİ KISIM
Çevrenin Korunmasına İlişkin İlke ve Sorumluluklar ile
Atık Yönetimi

Birinci Bölüm
Çevrenin Korunması

Çevrenin
Korunması
İlkeleri

4. Çevrenin korunmasına ilişkin temel ilkeler şunlardır:
- (1) En iyi şekilde koruma sağlayabilmek amacıyla çevre, sürdürülebilirlik ve ihtiyatlılık ilkeleri çerçevesinde yönetilir.
  - (2) Kültürel gereksinimleri karşılar ve ekosistemler ile doğal kaynakların uzun vadeli sürdürülebilir olmalarını sağlarken, ekonomik kalkınmanın gerçekleşmesini temin edecek şekilde sürdürülebilir kalkınmanın üç yapıtaşı olan ekonomik, sosyal ve çevre unsurlarına uyulur ve teşvik edilip yaygınlaştırılır.
  - (3) Su, toprak, mineraller, biyolojik çeşitlilik gibi değerli ancak sınırlı olan doğal kaynakların uzun vadede sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla korunması ve muhafaza edilmesi esastır.
  - (4) Çevreyle ilgili karar alma sürecinin şeffaflığı ve bu sürece kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve halkın katılımı sağlanır.
  - (5) Çevreyi kirletenler veya herhangi bir şekilde çevreye zarar verenler, kirliliğin ve/veya zararın ortadan kalkması ve/veya önlenmesi için gerekli masrafları karşılar.

Genel
Sorumluluklar

5. Çevrenin korunması, geliştirilmesi ve kirliliğin önlenmesiyle ilgili genel sorumluluklar şunlardır:
- (1) Çevreyi korumak ve bu Yasada belirtilen önlem ve kurallara uymak, idare, yönetim, meslek odaları ve sivil toplum örgütleri de dahil, tüm gerçek veya tüzel kişilerin görevidir.
  - (2) Çevre, kültür veya doğal kaynaklar üzerinde herhangi bir olumsuz etkinin ortaya çıkmasından kaçınmak için, bölgesel, ekonomik ve sosyal kalkınma planları ile tüm politika alanlarında, özellikle de turizm, tarım ve enerji gibi sektörlerde çevre ve sürdürülebilirlikle ilgili hususlar göz önünde bulundurulur.
  - (3) Toprak ve doğal kaynakların kullanımıyla ilgili karar alma yetkisi olan ve onay sürecinin bir kısmı olarak bu Yasanın 52'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (Ç) bendinde sözü edilen herhangi bir projeyi değerlendiren kamu kurum ve kuruluşları, karar alma sürecinde sürdürülebilir kalkınma ilkesine uyarlar.

- (4) Kirliliğe veya çevre üzerinde zarara yol açan taraflar, çevre kirliliğini veya çevreye gelen zararı önlemek veya bunları ortadan kaldırmak ve ayrıca çevreyi iyileştirmek için gerekli olan masrafları karşılamakla yükümlüdürler. Kirleticinin kirlenmeyi durdurmak veya yaratılan zararı azaltmak için gerekli önlemleri almaması halinde, sözkonusu kirliliği durdurmak veya yaratılan zararı azaltmak amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarının üstleneceği masraflar kirleticiden tahsil edilir.

İkinci Bölüm Atık Yönetimi

- Atık Yönetimi Genel İlkeleri 6. (1) Atık önleme ve yönetim politikasında ve bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerin uygulanmasında, atığın oluşumunun önlenmesi ve asgari düzeye indirilmesi, yeniden kullanıma hazırlanması, geri dönüşümü, enerji kazanımı dahil diğer şekilde değerlendirilmesi ve bertaraf edilmesinde, bu öncelik sırasına göre atık hiyerarşisi uygulanır.
- (2) Atık yönetiminden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiler, atık yönetiminin her aşamasında atığın çevreye ve insan sağlığına zarar vermesini önlemek amacıyla gerekli tüm önlemleri alır.
- (3) Atık üretiminin ve atığın zararlılığının, doğal kaynakların olabildiğince az kullanıldığı temiz teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanılması, üretim, kullanım veya bertaraf aşamalarında çevreye zarar vermeyecek veya en az zarar verecek şekilde tasarlanan ürünlerin pazarlama ve teknik gelişiminin sağlanması, geri kazanım sonrasında geriye kalan tehlikeli maddelerin nihai bertarafı için uygun tekniklerin geliştirilmesi ve uygulanması suretiyle önlenmesi ve azaltılması esastır.
- (4) Atık üretiminin kaçınılmaz olduğu durumlarda atıklar geri dönüşüm, yeniden kullanım veya diğer süreçlerle ikincil madde elde etmek üzere geri dönüştürülürler veya enerji kaynağı olarak kullanılırlar.
- (5) Atık ayrıştırma, toplama, taşıma, değerlendirme ve bertaraf etme sürecinde su, toprak, hava, flora, fauna için risk teşkil etmeyecek, gürültü, titreşim veya koku yaratmayacak, doğal çevreyi olumsuz etkilemeyecek ve insan sağlığına zarar vermeyecek yöntem ve süreçler kullanılır.

- (6) Hem merkezi hem de yerel düzeyde atık yönetim planlarında belirtilen hedefleri gerçekleştirebilmek amacıyla, farklı atıklar mümkün olan durumlarda kaynaklarından ayrı toplanırlar.
- (7) Atıklar, yeniden kullanma, geri dönüşüm veya geri kazanım amacıyla, kaynaklarına mümkün olan en yakın noktada işlem görür.
- (8) Atıkların bertaraf edilmesi, uygun olan en yakın tesiste, en uygun yöntem ve teknikler kullanılarak mümkün olan en yüksek standartlara göre yapılır.
- (9) Atıkları bertaraf etmenin yarattığı maliyet ile atık yönetiminden dolayı çevreye gelen zararın telafisiyle ilgili ortaya çıkan maliyet, “kirleten öder” prensibi çerçevesinde belirlenir ve atığı üreten ve/veya atık yönetiminden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiler tarafından ödenir.

Atık Yönetimi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar

- (1) Hiçbir gerçek veya tüzel kişi, Çevre Koruma Dairesinden izin almadan ve izinde belirtilen koşullara uymadan ticari veya belediye atığı yönetimiyle ilgili faaliyetlerde bulunamazlar.
- (2) Alıcı ortamların içine veya üstüne ve izinli geri dönüşüm veya bertaraf etme sahalarının dışındaki alanlara atık bırakılması, boşaltılması veya atılması yasaktır.
- (3) Serbest bölgeler de dahil Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine tüm atıkların ithali ve girişi yasaktır.
- (4) Üreticiler, ithalatçılar ve dağıtımçılar ömrü dolmuş olan ürünlerinin toplanmasını, taşınmasını, değerlendirilmesini, geri dönüştürülmesini ve çevreye zarar vermeyecek şekilde bertaraf ettirilmesini sağlamakla sorumludurlar.
- (5) Atık sahipleri, atık taşıyan, atığı geri dönüştüren ve bertaraf eden gerçek veya tüzel kişiler, atığın yarattığı kirlenme veya zararı telafî etmek zorundadırlar.
- (6) Atık üreten her tesis ile atık bertarafı ve geri dönüşümünde çalışan gerçek veya tüzel kişiler, bu Yasanın 9’uncu maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde gerekli kılınan bilgilerle ilgili, Çevre Koruma Dairesine belirlenen aralıklarda göndermek üzere beş yıl boyunca doğru ve düzgün kayıtlar tutmakla yükümlüdürler.
- (7) Atıkların bu Yasanın 36’ncı maddesinin (1)’inci fıkrasının (C) bendi kapsamında hazırlanacak atıkların yakılması ile ilgili tüzük koşulları dışında yakılması yasaktır.

Atık Yönetimi 8.
ile İlgili
Yetkili
Makamlar

- (1) Çevre Koruma Dairesi:
  - (A) Çevrenin olumsuz etkilenmemesi veya insan sağlığının zarar görmemesi için bu Yasada ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük ve düzenlemelerde belirlenen atık yönetimiyle ilgili tüm kuralları izler ve uygulanmasını sağlar.
  - (B) Atığın yönetilmesi ve uygun olan en yakın tesiste, uygun yöntem ve teknolojilerin kullanılması ve atık toplanması, sınıflandırılması ve işlenmesinin daha etkin hale getirilmesine yönelik önlemlerle uyumlu olarak bertaraf edilmesi için bütünlük ve gerekli yeterliliğe sahip atık yönetim tesisleri ağının kurulması için gerekli önlemleri alır.
  - (C) Atığın önlenmesi ve asgari düzeye indirilmesi, yeniden kullanıma hazırlanması, geri dönüştürülmesi, enerji geri kazanımı dahil diğer geri kazanımları ve bertaraf edilmesi için yıllık hedefler koyar.
  - (Ç) Atık yönetimi işlemleri için izin, ruhsat ve lisans verir.
  - (D) Belediye atıklarını taşıyacak olan gerçek ve tüzel kişileri kayıt altına alır.
  - (E) Atıkların tür ve kodlarını belirten bir atık listesi hazırlar.
- (2) Çevre Koruma Dairesi, atık yönetimi faaliyetleri ile ilgili izin, ruhsat ve lisans verme ile ilgili masraflarını karşılamak amacıyla bu Yasanın 9'uncu maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük ve/veya tüzüklerde belirlenen harç talep etme ve alma yetkisi vardır.

Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.
- (3) Belediyeler:
  - (A) Belediye atıklarının toplanması ve/veya toplattırılması için bir sistem kurar ve/veya kurdurur ve uygular ve/veya uygulatır.
  - (B) Belediye atıklarının işlenmesi de dahil olmak üzere çevre açısından güvenli olarak yönetilmesi ve bertaraf edilmesini ve/veya ettirilmesini sağlar.
  - (C) Belediye atıklarının kaynaktan ayrı toplanmasını teşvik eder.

- (Ç) Belediye atık yönetim hizmetlerinin masraflarını karşılamak amacıyla bu Yasanın 9'uncu maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük ve/veya tüzüklerde belirlenen harç talep etme ve alma hakkına sahiptir.
- Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.
- (D) Atık yönetimi ile ilgili faaliyetleri hakkında Çevre Koruma Dairesine bilgi, veri ve rapor sunar.
- (E) Belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, Belediye Meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.
- (4) Belediyeler ile görevli Bakanlık, atık yönetimi faaliyetleriyle ilgili olarak Belediyeler arası çalışma ile ilgili işbirliğini sağlar. Gerektiği durumlarda Belediyeler adına atıkları bertaraf eder ve/veya ettirir ve bertaraf ücretini Belediyelerden alır.
- (5) Üretici, ithalatçı ve piyasaya sürenlerin sorumluluğu kapsamında yükümlülük getirilen üreticiler, ithalatçılar ve piyasaya sürenler, ürünlerinin faydalı kullanım ömrü sonucunda oluşan atıklarının toplanması, taşınması, geri kazanımı, geri dönüşümü ve bertaraf edilmelerine dair yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve bunlara yönelik gerekli harcamalarının karşılanması, eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla Dairenin koordinasyonunda bir araya gelerek tüzel kişiliği haiz birlikler oluştururlar.

Atık Yönetimi
ile İlgili
Tüzük Yapma
Yetkisi

9. Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıda öngörülen hususlarda, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:

- (1) Toplama, taşıma, geri dönüştürme, bertaraf ve atık yönetimiyle ilgili diğer faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için izin ve lisans çıkarmaya dair kurallar ve prosedürler.
- (2) Harçlarının ödenme ve tahsil şekli, bu harçların yatırılacağı hesapla birlikte bu gelirlerin çevreyle ilgili problemlerin giderilmesinde kullanılması için izlenecek usul ve esaslar.
- (3) Belediye atığının asgari düzeye indirgemek, yeniden kullanmak, geri dönüştürmek, geri kazanmak ve bertaraf etmekle ilgili hedeflere ulaşmak için alınması gereken önlemlerle beraber getirilmesi gereken koşullar ve belediye atığının uygun şekilde toplanması, depolanması, geri dönüştürülmesi, yeniden kullanılması, işlenmesi ve bertaraf edilmesi için uygulanacak prensip ve yöntemler.
- (4) Atık üreten fabrika ve tesisler ile atık bertarafı ve geri dönüşümü konusunda çalışan gerçek veya tüzel kişilerin tutması gereken bilgiler ile ilgili usul ve esaslar.
- (5) Belediye atıklarının bertarafı için öngörülen düzenli depolama sahası ile ilgili asgari teknik standartlar.
- (6) Kompostlama ile ilgili asgari teknik standartlar.
- (7) Tehlikeli atıkları sınıflandırabilmek ve asgari düzeye indirgemek, yeniden kullanmak, geri dönüştürmek, geri kazanmak ve bertaraf etmekle ilgili hedeflere ulaşmak için alınması gereken önlemler ve bunlarla beraber getirilmesi gereken koşullar ve tehlikeli atığın uygun şekilde toplanması, depolanması, geri dönüştürülmesi, yeniden kullanılması, işlenmesi ve bertaraf edilmesi için uygulanacak prensip ve yöntemler.
- (8) Üretici, ithalatçı ve dağıtımçıların ömrü dolmuş aşağıda belirtilen ürünlerle ilgili olarak sorumlulukları, yönetim ve bertaraf masraflarını karşılamak amacıyla alınacak harçlar da dahil olmak üzere, bu atıkların yönetimi ve bertaraf edilmesi ile ilgili kurallar ve teknik standartlar:
  - (A) Ambalaj ve ambalaj atıkları,
  - (B) Ömrünü doldurmuş motorlu taşıtlar,
  - (C) Elektrikli ve elektronik ekipman atıkları,
  - (Ç) Atık lastikler,
  - (D) Gerekli olan diğer ek ürün grupları.

Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.

- (9) Aşağıdaki atıkların yönetimi ve bertarafıyla ilgili kurallar ve teknik standartlar:
- (A) Piller ve aküler,
  - (B) Motor yağları,
  - (C) Bitkisel atık yağlar,
  - (Ç) Tıbbi atıklar,
  - (D) Arıtma çamurları,
  - (E) İnşaat ve moloz atıkları,
  - (F) Asbest,
  - (G) PCB/PCT,
  - (H) Maden Atıkları,
  - (I) Radyoaktif Atıklar,
  - (İ) Diğer Atıklar.
- (10) Atık yönetim sisteminin gelişimini tamamlamak için gerekli olan diğer kural, prosedür ve teknik standartlar.

Atık Yönetim Planının ve Bilgi Ağının Geliştirilmesi

10. (1) Atık Yönetim Planı, Çevre Koruma Dairesi tarafından, belediyeler ve diğer ilgili sivil toplum örgütleriyle istişare halinde hazırlanır ve onay için Bakanlar Kuruluna sunulur. Bu plan aşağıdakileri içerir:
- (A) Her atık planlama dönemi için atığın kaynağı, miktarı ve türü.
  - (B) Atık yönetimiyle ilgili yasal düzenlemeler ile teknik şart ve koşullar.
  - (C) Farklı şekilde yönetilmesi gereken atıklar için yapılması gereken özel düzenlemeler.
  - (Ç) Geri dönüştürme, transfer istasyonları, düzenli depolama ve diğer yöntemlerle bertaraf etmede kullanılacak alan ve tesisler.
  - (D) Atık yönetimi yapmak için izni olan gerçek veya tüzel kişiler.
  - (E) Bertaraf etme ve geri dönüştürmede kullanılacak alan ve tesisler için gerekli olan tahmini yatırım ve işletme masrafları.
  - (F) Atıkların toplanması, ayrıştırılması ve işlenmesinde kullanılacak uygun önlemler.
  - (G) Gerçekleştirilmesi gereken atık önleme hedefleriyle beraber atığın önlenmesine yönelik önlemler programı.
- (2) Çevre Koruma Dairesi, Atık Yönetim Planının, bu Yasanın 8'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (C) bendi doğrultusunda konulan hedeflere uyumunu izler

ve kontrol eder.

Bertaraf Etme ve Geri Dönüştürme İçin Lisans Alma Zorunluluğu	11.	(1)	Bertaraf etme ve geri dönüştürme faaliyetlerinde bulunan gerçek veya tüzel kişiler, bu Yasanın 9'uncu maddesi'nin (1)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilen koşullara uygun olarak Çevre Koruma Dairesinden lisans almak zorundadırlar.
		(2)	Lisans almak için yapılan başvurular, ilgili yasal ve teknik düzenlemelere uygun olmamaları halinde kabul edilmezler. Çevre Koruma Dairesinin talebi üzerine hâlihazırda faaliyette olan herhangi bir işletmenin lisansı iptal edilir ve faaliyetleri de Kaymakamlık ve/veya ilgili Belediye tarafından durdurulur.
		(3)	Çevre Koruma Dairesi, bertaraf etme ve geri dönüştürme faaliyetleri için lisans verme işleminin maliyetini karşılamak amacıyla bu Yasanın 9'uncu maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilecek harcı talep etme hakkına sahiptir.
Taşıma İçin Lisans Alma Zorunluluğu	12.	(1)	Belediye atığı dışındaki atıkları taşıyan veya toplayan gerçek veya tüzel kişiler, sözkonusu taşıma işlemini yapmak için Çevre Koruma Dairesinden lisans almak zorundadırlar.
		(2)	Belediye atığı taşıyan veya toplayan gerçek veya tüzel kişiler Çevre Koruma Dairesine kayıtlı olmak zorundadırlar.
Tehlikeli Atıklara Yönelik Özel Kurallar	13.	(1)	Tehlikeli atıkları toplama, taşıma, düzenli depolama, geri dönüştürme, yeniden kullanma ve bertaraf etme faaliyetlerinde bulunanlar, üçüncü taraflar üzerinde zarar yaratabilecek olası kazalar için mali yükümlülük sigortası yaptırmak zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen gerçek veya tüzel kişilerin sözkonusu faaliyetlerde bulunmalarına izin verilmez. Tehlikeli atık üreticileri, tüzükle belirlenecek esaslara göre atıklarını bertaraf etmek veya ettirmekle yükümlüdürler.
		(2)	Her türlü alıcı ortama tehlikeli atık atmak yasaktır.

ÜÇÜNCÜ KISIM Su Kaynakları Yönetimi

- Su Kaynakları Yönetimi Genel İlkeleri 14.
- (1) Su kaynaklarının zarar görmesini engellemek ve yüzey suyu, yeraltı suyu ve kıyı sularının kalite ve nicelik açısından suyun iyi kalitede olmasını sağlayabilmek için tüm su kaynakları korunur ve yönetilir.
  - (2) Su kaynaklarının kalitesi, emisyon sınır değerlerinin belirlenmesi ve kirliten öder prensibinin uygulanmasıyla çevresel kalite standartlarının belirlenmesi ve kirliliğin kaynağında kontrol edilmesine dair birleşik bir yaklaşımın uygulanmasıyla muhafaza edilir.
  - (3) İçme suyu sağlamak için kullanılan su ortamları, su koruma alanlarının oluşturulması da dahil, özellikle korunur.
  - (4) Suyun sürdürülebilir kullanımını sağlamak için su ekosistemlerinin, karasal ekosistemlerin ve bunlara doğrudan bağlı olan sulak alanların korunması gerekliliğini de dikkate alarak gerekli önlemler alınır.
  - (5) Kullanan öder prensibi tam olarak uygulanır ve çevre ve su kaynaklarına dair maliyetler de dahil tüm su hizmetleri maliyeti kullanıcı tarafından karşılanır.
  - (6) Su kullanıcıları da dahil kamunun geneline, su kaynaklarını korumak ve yönetmek için alınacak önlemlerle ilgili tam bilgi verilir ve bu önlemlerin uygulanmasına katılımları teşvik edilir.

- Bütünlüklü Su Havzası Yönetim Planlaması 15.
- (1) Tüm yüzey, yeraltı ve kıyı suları için iyi su kalitesi hedefine ulaşmak ve bu durumu sürdürmek amacıyla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için temel ve ilave önlemleri içeren detaylı bir program ve uygulamaya yönelik takvim içeren Bütünlüklü Su Havzası Yönetim Planı hazırlanır ve bu plan aşağıdakileri de içerir:

- (A) Bu Yasanın özellikle Dördüncü ve Yedinci Kısımlarında belirtilen kontroller ve su ortamlarına yapılacak tüm deşarjlarla ilgili kontroller.
- (B) Talep yönetimi, su tasarrufu ve yeniden kullanımıyla ilgili önlemler de dahil, verimli ve sürdürülebilir su kullanımını teşvik için önlemler.

- (C) Tatlı yüzey suyu ve yeraltı suyunun çıkarılması ve muhafaza edilmesiyle ilgili kontroller.
  - (Ç) Halk sağlığı yararına, insan tüketimine yönelik suyun kalite standartlarıyla uyumunu sağlamak amacıyla içme ve kullanma suyu çıkarmak için kullanılan tüm sular için koruma altına alınacak alanların belirlenmesi.
  - (D) Kirlenme yaratacak farklı kaynaklardan gelen kirliliği kontrol etmek için önlemler.
  - (E) İyi uygulamaların benimsenmesi, sulak alanların restorasyonu, akiferlerin yapay olarak yeniden doldurulması da dahil iyi su kalitesi hedefine ulaşmaya yönelik tasarlanan ve uygulanan ilave önlemler.
- (2) Su havzasının başka bir idari bölgeye geçtiği durumlarda, üzerinde mutabakata varılmış olan çevresel hedeflerin gerçekleştirilmesini sağlamak için tüm önlem programları arasında eşgüdümü sağlamak amacıyla uygun düzenlemeler yapılır.
- (3) Bütünlüklü Su Havzası Yönetim Planının taslağı günlük gazete veya internet yoluyla halkın görüşlerine sunulur ve taslak kabul edilmeden önce halktan gelecek görüşler dikkate alınır.
- (4) Yüzey ve yeraltı sularını iyi duruma getirebilmek için gerekli olan önlemler planını da içeren Bütünlüklü Su Havzası Yönetim Planları Çevre Koruma Dairesi, Jeoloji ve Maden Dairesi, Su İşleri Dairesi, Tarım Dairesi, Belediyeler ve diğer ilgili kurumlar ile işbirliği içinde hazırlanır.

Su Kaynakları 16.
Yönetimi ile
İlgili Yetkili
Makamlar

- (1) Bakanlar Kurulu;
- (A) Bütünlüklü Su Havzası Yönetim Planını onaylar.
  - (B) Suyun tarım, evsel kullanım ve sanayi kullanımını da kapsayan farklı kullanımlarının, su hizmetlerinin maliyetini karşılamak amacıyla yeterli katkıda bulunmasını amaçlayan fiyatlandırma politikalarını belirler.
- (2) Jeoloji ve Maden Dairesi;
- (A) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki tüm yeraltı suyu kaynaklarını korur ve bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerdeki yeraltı sularıyla ilgili belirlenen tüm kuralları izler ve uygular.

- (B) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan tüm yeraltı su ortamlarının hidrojeolojik özelliklerini tespit edip analiz eder ve bu kaynağın sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesini desteklemek amacıyla araştırma yapar.
- (C) Yeraltı suyunun kalitesini ve miktarını izler.
- (Ç) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki tüm yeraltı su ortamlarının iyi durumda olmasını sağlar ve bu durumu sürdürmek için gerekli önlemleri belirler ve yürürlüğe koyar.
- (D) Yeraltı suyunun emniyetli çekimini, sürdürülebilir kullanımını ve gelecekte gelişimini sağlamak amacıyla yeryüzüne çıkarılmasını düzenler.
- (E) Su koruma alanlarının belirlenmesi de dahil, insan tüketimine yönelik su çıkarılmasında kullanılan tüm yeraltı su ortamlarının kalitesini korumaya yönelik önlemleri belirler ve korur.
- (3) Çevre Koruma Dairesi;
- (A) Sulak alanlar ve kıyı suları dâhil, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde doğal olarak oluşan tüm yüzey suyu ortamlarını korur ve bu Yasada ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilen, doğal olarak oluşan yüzey sularıyla ilgili tüm kuralları izler ve uygular.
- (B) Sulak alanlar ve kıyı suları dâhil su ekosistemlerinin korunmasını sağlamak için doğal yüzey sularının kalitesini ve miktarını izler.
- (C) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde, doğal yüzey suları ve yeraltı suları için veya doğrudan suya bağlı olan habitatlar ve türlerin korunması amacıyla özel koruma gerektiren tüm alanların kaydını tutar.
- (Ç) Su havzalarının özelliklerini ve doğal yüzey suları ve yeraltı suları üzerindeki insan faaliyeti etkilerinin değerlendirilmesinin yapılmasını ve düzenli olarak güncellenmesini sağlar.
- (D) Tüm doğal yüzey su ortamlarını ekolojik statülerine göre sınıflandırır.

- (4) Su İşleri Dairesi;
- (A) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki tüm yapay yüzey suyu ortamlarını korur ve bu Yasada ve bu Yasa altında çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilen, yapay yüzey suyu ortamlarıyla ilgili tüm kuralları izler ve uygular.
- (B) Belediyelerin sağladığı sular da dahil, insan kullanımını için sağlanan tüm suların bu Yasanın 17'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının (A) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen içme suyu standartlarına uymasını sağlar.
- (C) Sağlanan su tedarik hizmetlerinin maliyetini karşılama prensibinin uygun bir şekilde uygulanmasını sağlar.
- (5) Sağlık işleriyle görevli Bakanlık, insan tüketimi için kullanılan su ve yüzme suyu kalitesi ile ilgili olarak, kamuya bilgi verilmesi de dahil, bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilmiş olan tüm kuralları izler ve uygular.
- (6) Çevre Koruma Dairesi, Jeoloji ve Maden Dairesi ve Su İşleri Dairesi yeraltı sularının ve doğal ve yapay yüzey suyu ortamlarının kalitesi ve miktarıyla ilgili sahip oldukları bilgileri paylaşır ve Bütünlüklü Su Havzası Yönetim Planında belirtilen önlemler programının tamamıyla uygulanması için faaliyetlerini işbirliği içerisinde yürütür.

Su Kaynakları 17. Yönetimi ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi

- (1) Çevre Koruma Dairesi ve Jeoloji ve Maden Dairesinin ortak önerisi üzerine aşağıda öngörülen hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:
- (A) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki tüm su kaynaklarının Bütünlüklü Su Havzası Yönetimi içinde yönetilmesi için gereken uygun idari düzenlemeler.
- (B) Yüzey suları ve yeraltı sularının kaliteli olması için gereken zorunlu temel ve ilave önlemler programı da dahil, Bütünlüklü Su Havzası Yönetim Planına dahil edilecek unsurlar.

- (C) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti içerisindeki su havzalarının özelliklerinin incelemesinin ve yüzey suları ve yeraltı sularının durumu üzerindeki insan faaliyetlerinin değerlendirmesinin usulleri ile ilgili teknik koşullar.
  - (Ç) Yüzey suları ve yeraltı sularıyla ilgili çevresel kalite standartları.
  - (D) Kayıt tutmak da dahil olmak üzere, yüzey suları ve yeraltı sularının miktarı ve kalitesini izlemek için teknik gereklilikler ve genel program.
  - (E) Yüzey su ortamlarının ekolojik statüye göre sınıflandırılmasıyla ilgili unsurlar.
  - (F) Bütünlüklü Su Havzası Yönetim Planı taslağını kamuya sunmak ve planla ilgili görüşlerini almak için usul ve esaslar.
  - (G) Kaliteli yeraltı suları durumu da dâhil, kaliteli su durumuna ulaşmak ve muhafaza etmek için gerekli olan tüm diğer önlemler.
- (2) Temel Sağlık Hizmetleri Dairesinin önerisi üzerine aşağıda öngörülen hususlarda Sağlık işleriyle görevli Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:
- (A) İnsan tüketimi için olan suyun standartları.
  - (B) Su ishale hatlarından gelen ve insan tüketimi için olan suyun düzenli olarak örneklerinin alınması ve analiziyle ilgili usul ve esaslar.
- (3) Temel Sağlık Hizmetleri Dairesinin önerisi üzerine ve Çevre Koruma Dairesinin görüşü alınarak aşağıda öngörülen hususlarda Sağlık işleriyle görevli Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle düzenlenir:
- (A) Çok sayıda insanın yüzmesi beklenen yüzey suları için kalite standartları.
  - (B) Yüzme suyu olarak kullanılan suların izlenmesi, sınıflandırılması ve yönetimi için alınacak önlemler.
  - (C) Su kalitesinin, ne zaman ve nerede sağlık koruma standartlarına uymadığı da dâhil olmak üzere, yüzme suyu kalitesiyle ilgili bilgilerin kamuya aktarılmasıyla ilgili önlemler.

- (4) Jeoloji ve Maden Dairesinin önerisi üzerine Su işleriyle görevli Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle yeraltı sularının çıkarılması için gerekli olan teknik koşullar ve izin gereklilikleri düzenlenir.
- (5) Su İşleri Dairesinin önerisi üzerine Su işleriyle görevli Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle su kullanımıyla ilgili yapılacak ekonomik incelemelerin teknik koşulları düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM Kentsel Atık Su Yönetimi

Su ve Kentsel Atık Su Yönetimi Genel İlkeleri	18.	(1) İç yüzey suları, yeraltı ve kıyı sularının kirlenmesini önlemek, kirliliğe neden olan maddeleri kontrol etmek ve kirliliği ortadan kaldırmak amacıyla düzenlenecek ilke ve esaslar, iç yüzey suları ve kıyı yüzey suları dâhil olmak üzere çevreyi korumak için uygun teknolojiler belirlenir ve önlemler alınır. (2) Atık su, bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde ve düzenlemelerde belirlenen uygun su kalitesi standartlarına ulaşmak amacıyla arıtılır. Özellikle, yüzme suyu olarak kullanılan sulara deşarj edilen atık sular insan sağlığını korumak için gerekli standartlar doğrultusunda arıtılır. (3) Bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde ve düzenlemelerde belirlenen genel kalite standartlarına uygun olarak arıtılan atık sular uygun olan durumlarda yeniden kullanılır.
Kentsel Atık Su Yönetimi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar	19.	(1) Kanalizasyon sistemleri, septik tanklar ve emici kuyulardan gelen kentsel atık suyun ve/veya endüstriyel atık suların Çevre Koruma Dairesinden Atık Su Deşarj İzni alınmadan ve bu izinde belirtilen koşullara uygun olmadan doğrudan alıcı ortama deşarjı yasaktır. (2) İçme suyu rezervuarlarına veya yeraltı su kaynaklarına atık ve atık su deşarj etmek veya bu rezervuarlardaki su kalitesini olumsuz etkileyecek herhangi bir faaliyette bulunmak yasaktır.

- (3) 1 Nüfus eşdeğeri 2000'in üzerinde olan yerleşimler, bu Yasanın 21'nci maddesinin (1)'nci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenecek standartlara uygun atık su toplama, arıtma ve deşarj sistemleri kurmakla yükümlüdür.
- (4) Kanalizasyon sistemlerinin var olduğu bölgelerde:
  - (A) Emici kuyulara ve bireysel septik tanklara atık su deşarj etmek yasaktır.
  - (B) Özel işletmeler ve kamu kurumlarının ürettiği endüstriyel atık sular kanalizasyon sistemlerine deşarj edilmeden önce deşarj edilmeye uygun hale gelene kadar ön arıtma yapmak zorunludur.
- (5) Evsel atık su toplama sistemleri olmayan bölgelerde, bu Yasanın 21'nci maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük yürürlüğe girdikten sonra açılmış olan tüm septik tanklar tüzükte belirlenecek teknik standartlarla uyumlu olmalıdır.
- (6) Çevre Koruma Dairesinden izin almaksızın, bir akiferin, dere, dere yatağı veya kıyı şeridinin 500 metre yakınına yeni bir septik tank veya emici kuyu inşa etmek yasaktır.
- (7) Ev, site, tatil köyü ve benzerlerini inşa eden gerçek veya tüzel kişiler, evsel atık sularını, bir belediye kanalizasyon ve arıtma sistemine bağlanana kadar, bu Yasanın 21'nci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenecek standartlara uygun olarak toplanması ve arıtılmasından sorumludurlar.
- (8) Kanalizasyon sistemi ve arıtma tesisi olan, site, tatil köyü ve benzerlerini de içeren yerleşim alanları inşa eden gerçek veya tüzel kişiler ve bu bölgelerde yaşayanlar bu tesislerin, bu Yasanın 21'nci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenen standartlara uygun olarak sürekli işlemlerini ve idamesini sağlamaktan sorumludur.
- (9) Septik maddeleri ve diğer atık suyu taşıyan araç sahipleri ve işletmecileri, Çevre Koruma Dairesinden atık su taşımak için izin almak zorundadırlar.

Kentsel Atık
Su Yönetimi
ile İlgili
Yetkili
Makamlar

(10) Bir atık su arıtma tesisi veya tuzlu su arıtma tesisi inşa etmek amacıyla izin başvurusu yapan gerçek veya tüzel kişiler Çevre Koruma Dairesinden arıtma tesisleri proje izni ve atık su deşarj izni almak zorundadırlar.

20.

(1) Çevre Koruma Dairesi:

(A) Atık suların yönetimi ve kontrolü ile ilgili bu Yasada ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirlenen tüm kuralları uygular ve izler.

(B) Atık su deşarjı izni, arıtma tesisleri proje izni ve septik maddelerin veya diğer atık suyun taşınması için izin başvurularını inceler ve önerilen koşulları değerlendirerek izin yetkisini kullanır.

(C) Aşağıdaki (4)'üncü fıkrada belirtilen iş termin planlarını gözden geçirir, koşulları ve zaman çizelgesini onaylar ve uygulanmasını izler.

(2) Çevre Koruma Dairesi, kentsel atık su yönetimi faaliyetleri ile ilgili izin, ruhsat ve lisans verme ile ilgili masraflarını karşılamak amacıyla bu Yasanın 21'nci maddesinin (1)'inci, (2)'nci ve (5)'inci fıkraları uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirlenen harç talep etme ve alma yetkisi vardır.

Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.

(3) Belediyeler:

(A) Bu Yasanın 19'uncu maddesinin (8)'inci fıkrasında atıfta bulunulan kanalizasyon sistemleri ve arıtma tesislerinin inşa edilmesini, bakımının, tamirinin ve yenilenmesinin yapılmasını ve bu Yasanın 21'nci maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen standartlara uygun olarak çalıştırılmasını sağlar.

(B) Kanalizasyon sistemleri ve arıtma tesislerinden gelen deşarjların ilgili deşarj onay standartlarına uyumlu olmasını sağlamak amacıyla deşarjları bu Yasanın 21'nci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen standartlara uygun olarak düzenli bir şekilde izler ve Çevre Koruma Dairesine bilgi verir.

(C) Bu Yasa yürürlüğe girdikten sonra yapılan tüm yeni septik tankların bu Yasanın 21'inci maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca yapılacak tüzükte belirtilen standartlara uyumlu olmasını sağlar.

- (4) Yukarıdaki (3)'üncü fıkrada sözü geçen iş termin planları, Belediyeler ve Belediyelere bağlı yerleşimler için atık su deşarj izninin koşulları için bir zemin teşkil eder.
- (5) Planlama makamları, Belediyeler ve/veya Kaymakamlıklar, kanalizasyon sistemleri ve arıtma tesislerinin olmadığı bölgelerde yüzey, yeraltı ve deniz sularını korumak için, site, tatil köyleri gibi yerleşim yerleri inşası için onay vermeden önce atık su yönetimi için önerilen düzenlemelerle ilgili Çevre Koruma Dairesinin görüşüne başvurur.
- (6) Sağlık işleriyle görevli Bakanlık, kamunun bilgilendirilmesi de dahil, yüzme suyuyla ilgili bu Yasada ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüm kuralları izler ve uygular.

Atık
Su Yönetimi
ile İlgili
Tüzük
Yapma
Yetkisi

21. Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıda öngörülen hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle düzenlenir:

- (1) Atık suyun hassas bölgeler de dâhil olmak üzere, kanalizasyon sistemlerine ve alıcı ortama deşarjı ile ilgili kurallar, izin gereklilikleri ve talep edilecek harçlar.

Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.

- (2) İzleme ve izleme verilerinin kaydı da dâhil olmak üzere kanalizasyon ve arıtma altyapısı için teknik standartlar, izin gereklilikleri ve talep edilecek harçlar.

Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.

- (3) Kanalizasyon sistemlerine bağlanacak olan işletmeler ve kamu kurum ve kuruluşları için kural ve koşullar.
- (4) Mevcut septik tankların bu standartlara uyması için son tarih de dâhil olmak üzere yeni septik tanklar ve varılan septik tankların rehabilitasyonu ve septik maddelerin arıtılması ve boşaltımı için teknik standartlar.

- (5) Septik maddelerin ve diğer atık suyun taşınması ile ilgili kurallar, izin koşulları ve talep edilecek harçlar.
Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.
- (6) Su kirliliğini önlemek için gerekli diğer her türlü önlem.

Atık Suyun
Yeniden
Kullanım
Standartları

22. Su İşleri Dairesi, Tarım Dairesi, Jeoloji ve Maden Dairesi, Çevre Koruma Dairesi ve Sağlık işleriyle görevli Bakanlığın ortak önerisi üzerine, Su işleriyle görevli Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle atık suyun yeniden kullanılmasıyla ilgili kriter ve kuralları düzenlenir.

BEŞİNCİ KISIM Deniz Kirliliği Kontrolü

Deniz
Kirliliği
Kontrolü
Genel İlkeleri

23. Tüm kıyı şeritlerinin, deniz kıyılarının, kıyı sularının, limanların ve kara sularının çevre kalitesi korunur ve muhafaza edilir ve deniz kirliliğinin önlenmesi için önlemler alınır.

Deniz
Kirliliği
Kontrolü
ile İlgili
Yükümlülük
ve
Sorumluluklar

24. (1) Hiçbir şekilde, kara sularına evsel atık, endüstriyel atık, nükleer atık, hertürlü atık veya atık sular da dahil başka atık atılamaz veya boşaltılamaz veya bu atıkları taşıyan gemi veya deniz araçları yüklerini başka bir gemi veya deniz aracına aktaramaz.
- (2) Kara sularına, gemi ve deniz araçlarından yağ, petrol boşaltımı veya sintine veya balast suyu tahliyesi yapılamaz.
- (3) Hafriyat atıkları, moloz, benzeri atıklar, evsel atıklar ve/veya bu Yasa kapsamında tüm atıklar ve su arıtma ve proses atığı çamurları da dahil diğer atıklar atılamaz.
- (4) Kara sularına kaza nedeniyle yağ dökülmesi ve/veya diğer maddelerin durumunda, eğer acil yangın tehlikesi sözkonusu değilse, Limanlar Dairesinin tesbiti üzerine,
Çevre Koruma Dairesinden önceden izin alınmadan, yağı dağıtmak veya inceltmek amacıyla kimyasallar kullanmak yasaktır.

- Deniz Kirliliği Kontrolü ile İlgili Yetkili Makamlar
25. (1) Limanlar Dairesi, iç ve dış liman sınırları içerisindeki deniz kirliliği kontrolüyle ilgili bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilen kuralları izler ve uygular.
- (2) Sahil Güvenlik Komutanlığı, liman sınırları dışındaki tüm kara sularındaki kirlilik kontrolüyle ilgili bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilen kuralları izler ve uygular.
- (3) Çevre Koruma Dairesi, suda olumsuz etkisini azaltmak amacıyla yağı dağıtmak için kullanılan kimyasallarla ilgili bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilen kuralları izler ve uygular.
- (4) Belediyeler, kendi sınırları içerisindeki kıyı ve kıyı şeritlerini temiz tutmakla yükümlüdürler.

- Deniz Kirliliği Kontrolü ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi
26. (1) Çevre Koruma Dairesinin görüşü alınarak, Limanlar Dairesinin ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ortak önerisi üzerine, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle, gemi ve deniz araçlarından boşaltılan herhangi bir atık, yağ, petrol, yağlı sintine veya balast suların boşaltımından kara sularını korumak için gerekli ek kurallar düzenlenir.
- (2) Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine, aşağıdaki hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle düzenlenir:
- (A) Suda yağı dağıtmak için kullanılan kimyasalların kullanımı ile ilgili olarak izin koşulları ve kurallar,
- (B) Kıyı şeritlerini, kıyı sularını ve kara sularını deniz kirliliğinden korumak için gerekli görülen tüm diğer kurallar.

ALTINCI KISIM Hava Kalitesi Yönetimi

- Hava Kalitesi Yönetimi Genel İlkeleri
27. (1) Çevre ve canlı sağlığını, hava kirliliğinden doğabilecek tehlikelere karşı korumak amacıyla hava kalitesiyle ilgili hedefler ile hava kalitesinin korunmasına, değerlendirilmesine ve yönetimine yönelik temel ilke ve esaslar belirlenir.

- (2) Hava kalitesinin iyi olduğu yerlerde bu durumu muhafaza etmek ve hava kalitesinin iyi olmadığı yerlerde iyileştirmek için gerekli önlemler alınır.
- (3) Sanayi ve enerji üretim tesislerinin faaliyetlerinin, motorlu taşıtların, ısınma ve diğer insan faaliyetlerinin havaya yarattıkları emisyonları önlemek veya azaltmak için önlemler alınır.
- Hava Kirliliğinin Önlenmesi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
28. (1) Çevre Koruma Dairesinin, ısınma amaçlı gerçekleştirilecek yakma işleminin çevre ve insan sağlığı açısından zararlı olmayacağını belirten görüşünü almaksızın, bu Yasanın 32'nci maddesinin (1)'nci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte sıralanmış maddeler dışında kalan herhangi bir maddeyi yakmak yasaktır. Görüş alınsa bile, alternatif maddeler sadece ısınma için yakılabilir ve bunun dışında farklı herhangi bir amaç için yakılamaz.
- (2) Sanayi faaliyetlerinde bulunan veya enerji üreten tesislerin, Çevre Koruma Dairesinden alınmış yazılı bir izin olmadan, tesislerinin herhangi bir kısmında kimyasal madde veya atık yağ yakması veya kullanması yasaktır.
- (3) Motorlu taşıtlar, bu Yasanın 31'inci maddesinin (1)'nci fıkrasının (A) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilecek emisyon standartlarına uymak zorundadır.
- (4) Bu Yasanın 31'nci maddesinin (1)'nci fıkrasının (B) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük kurallara uygun şekilde alınan motorlu araçların egzoz emisyon ölçümleriyle ilgili raporlar, Polis Genel Müdürlüğü tarafından yapılan araç muayeneleri esnasında ibraz edilir.
- (5) Bu Yasanın 36'ncı maddesi kapsamında olan sanayi tesisleri, kullanacakları yakıtlar ve havaya salacakları emisyon konusunda, bu Yasanın 36'nci maddesi altında çıkarılacak olan tüzük veya tüzüklerde belirlenen kriterleri, emisyon sınır değerlerini ve izin koşullarını sağlamak zorundadır.

- (6) (A) Bu Yasanın 36'ncı maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük veya tüzükler kapsamında olmayan sanayi tesisleri ile diğer faaliyet veya işletmelerde kullanılacak yakıtlarla veya yakıt olarak kullanılacak maddelerle ilgili Çevre Koruma Dairesinden yazılı uygunluk görüşü alınmak zorundadır. Çevre Koruma Dairesi bu görüşünü, yürürlükteki aylık asgari ücretin yüzde ikisi oranındaki harç karşılığı, bu Yasanın 30'uncu maddesinin 3'üncü fıkrası altında çıkarılması öngörülen tüzük kuralları veya ulusal veya uluslararası ölçütler çerçevesinde koşullar koyarak verir.
- (B) Çevre Koruma Dairesinin olumlu görüşü olmadan veya Çevre Koruma Dairesinin olumsuz görüşüne rağmen, bu fıkra kapsamına giren sanayi tesisleri ve diğer faaliyet veya işletmelerde bu fıkroda belirtilen yakıt veya maddelerin kullanılması, yakılması, depolanması veya muhafaza edilmesi yasaktır.
- (C) Bu Yasanın 36'ncı maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük veya tüzükler çıkarılıncaya kadar tüm sanayi tesisleri ile diğer faaliyetler ve işletmeler bu fıkra kapsamındadır.
- (7) Gerçek veya tüzel kişiler, mangal odun kömürü ve mangal odun kömürü briketi de dahil olmak üzere yakılması veya kullanılması sonucu havaya, havanın doğal bileşimini bozan gaz ve partikül salınımına sebep olan herhangi bir madde veya ürün ithal etmeden veya üretmeden önce, Çevre Koruma Dairesinden çevresel açıdan yazılı uygunluk görüşü almak zorundadır. Çevre Koruma Dairesi bu görüşünü, yürürlükteki aylık asgari ücretin yüzde ikisi oranındaki harç karşılığı, ulusal veya uluslararası ölçütler çerçevesinde verir. Çevre Koruma Dairesinin olumlu görüşü olmadan, bu fıkra kapsamına giren madde veya ürünlerin ithal edilmesi ve/veya üretilmesi yasaktır.

Hava Kalitesi
Yönetimi ile
İlgili Yetkili
Makamlar

29. (1)

Çevre Koruma Dairesi:

(A) Hava kalitesi yönetimiyle ilgili bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerdeki tüm kuralları izler ve bu kuralların uygulanmasını sağlar. Çevre Koruma Dairesinin, hava kalitesi değerlendirme faaliyetleri ve egzoz emisyon ölçümleri ile ilgili masraflarını karşılamak amacıyla, bu Yasanın 31'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (Ç) bendi uyarınca yetkilendirilmesi öngörülen birimler tarafından yapılması öngörülen egzoz emisyon ölçümleri için bu Yasanın 31'inci maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenen harç talep etme ve alma yetkisi vardır.

Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz. Bu Yasanın 31'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (Ç) bendi uyarınca Polis Genel Müdürlüğünün yetkilendirilmesi halinde herhangi bir harç talep edilmez.

(B) Bu Yasanın 30'uncu maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte ve/veya tüzüklerde belirlenen genel yöntemler ve kriterler doğrultusunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki dış ortam havasının kalitesini değerlendirir.

(C) Hava kalitesini değerlendirmede kullanılacak kriterlerin uluslararası teknik ve bilimsel standartlar ile prosedürlere uygun olmasını sağlar.

(Ç) Hava kirliliğine karşı önleyici tedbirler alabilmek ve uzun vadede eğilim ve gelişmeleri değerlendirebilmek amacıyla dış ortam havasının kalitesinin devamlı surette izlenmesini sağlar.

(D) Dış ortam havasındaki kirletici konsantrasyonlarının ilgili hava kalite sınır değerlerini aştığı yerlerde, hava kalitesinin geliştirilmesine yönelik planlar hazırlar veya hazırlatır.

(E) Bir veya daha fazla alarm eşiğinin aşılmasına dair riskin bulunması halinde, sözkonusu riski ve süresini azaltmak için kısa vadede alınması gereken önlemleri belirten eylem planları hazırlar veya hazırlatır.

- (F) Alarm eşiklerinin aşılması halinde kamuyu bilgilendirir.
- (G) Kamuyu bilgilendirmek amacıyla dış ortam hava kalitesi ile ilgili rapor hazırlar ve yayınlar.
- (H) Bu Yasanın 32'nci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte sıralananların dışındaki maddelerin ısınma amaçlı yakımlarıyla ilgili uygunluk görüşü verir.
- (I) Hava kalitesinin değerlendirilmesi ve yönetimi faaliyetleri ile ilgili masraflarını karşılamak amacıyla, hava kalitesinin değerlendirilmesi sonuçları ile ilgili bilgi veya veri talep eden gerçek veya tüzel kişilerden, bu Yasanın 30'uncu maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük ve/veya tüzüklerde belirlenen harç talep etme ve alma yetkisine sahiptir.
- Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.
- (İ) Çevre Koruma Dairesinin, hava kalitesi değerlendirme faaliyetleri ve egzoz emisyon ölçümleri ile ilgili masraflarını karşılamak amacıyla, egzoz emisyon ölçümleri yapmak hususunda bu Yasanın 31'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (Ç) bendi uyarınca yetkilendirilmesi öngörülen birimlerden, bu Yasanın 31'inci maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenen süreler ve esaslar çerçevesinde yetkilendirme harcı talep etme ve alma yetkisi vardır.
- Ancak talep edilecek harç, belirli bir yetkilendirme dönemi için geçerli olup, yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından az ve yürürlükteki aylık asgari ücretin beş katından fazla olamaz ve her yetkilendirme dönemi için ayrıca talep edilir. Bu Yasanın 31'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (Ç) bendi uyarınca Polis Genel Müdürlüğünün yetkilendirilmesi halinde herhangi bir yetkilendirme harcı talep edilmez.
- (2) Devlet Laboratuvarı, dış ortam havasından alınan örnekleri, kirletici seviyelerini değerlendirmek amacıyla analiz eder ve analiz bulgularını bir rapor halinde Çevre Koruma Dairesine iletir.

- (3) Sınır değerlerin ve alarm eşiklerinin aşılabileceğine dair risk bulunan yerlerde, Belediyeler ve diğer ilgili kamu makamları hava kalitesi planlarının ve yukarıdaki (1)'nci fıkranın (D) ve (E) bentlerinde geçen planların hazırlanmasında, yapılacak olan protokol veya protokoller çerçevesinde, Çevre Koruma Dairesi ile işbirliği yapar ve bu planlarda belirtilen önlemlerin uygulanmasından sorumludurlar.
- (4) Yakıt kalitesiyle görevli Bakanlık, motorlu araçlar, enerji üretimi ve ısınma dışındaki diğer amaçlar için kullanılacak sıvı, katı ve gaz halindeki yakıtın kalitesiyle ilgili bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilen kurallar ve düzenlemeleri izler ve uygular.

Hava Kalitesi
Yönetimi ile
İlgili Tüzük
Yapma
Yetkisi

30. (1) Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıdaki hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:
  - (A) İnsan sağlığı ve çevre açısından zararlı olduğu belirtilen kirlenici konsantrasyonlarını değerlendirmek ve yönetmek için gerekli olan hava kalitesi hedefleri, sınır değerler, alarm eşik değerleri ve diğer gerekli parametreler;
  - (B) Dış ortam havasında bulunan kirlenici seviyelerini izlemek, ölçmek, hesaplamak ve değerlendirmek ve hava kalitesiyle ilgili rapor vermek için kriterler ve metodolojiler;
  - (C) Hava kalitesi planlarını ve kısa vadeli eylem planlarını geliştirmede takip edilecek usul ve esaslar;
  - (Ç) Kamunun yeterli derecede ve doğru zamanda bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla kamuya açıklanacak bilgiler de dahil olmak üzere, hava kirliliğinin ciddi boyutta olduğu durumlarda, kritik koşul ve zamanlarda alınacak önlemler;
  - (D) Doğal afetler, yangın veya kazalardan kaynaklanan aşırı emisyonlara karşı alınacak önlemler;
  - (E) Sanayi faaliyetlerinde bulunan veya enerji üreten tesislerin, kimyasal madde veya atık yağ yakması veya kullanması ile ilgili Çevre Koruma Dairesinden alınması gerekli iznin verilme koşulları;

- (F) Bu Yasanın 29'uncu maddesinin (3)'üncü fıkrasında belirtilen planların hazırlanmasında ve uygulanmasında işbirliği yapılacak kurumlarla yapılacak olan protokollere ilişkin düzenlemelerin neler olduğu;
- (G) Partiküler maddeler, kükürtlü maddeler, organik maddeler, hidrokarbonlar, azotlu maddeler, karbonlu maddeler, flor bileşikleri, klor bileşikleri, halojenler ve radyoaktif maddeler gibi doğal hava bileşimini bozan bütün maddelerin emisyon standartları ve bu emisyon salınımına sebep olan tesis ve faaliyetlerin uyması gereken esasların neler olduğu;
- (H) Hava kalitesinin değerlendirilmesi sonuçları ile ilgili bilgi veya veri sağlanması ile ilgili harcın tesbiti.

Ancak tespit edilecek harç yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.

- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (A), (Ç) ve (D) bentlerindeki kuralların geliştirilmesinde Sağlık işleriyle görevli Bakanlık, Çevre Koruma Dairesiyle işbirliği yapar.
- (3) Enerji ve Yakıt Kalitesiyle görevli Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle motorlu araçlar ve enerji üretimi de dâhil ısınma dışındaki amaçlar için kullanılmak üzere piyasaya sürülecek sıvı, katı veya gaz yakıtın kalitesi düzenlenir.
- (4) Yukarıdaki (1)'inci fıkra uyarınca çıkarılan tüzük veya tüzükler kapsamında hazırlanan hava kalitesi planları, Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanır.

Motorlu
Taşıtların
Emisyonla-
Rıyla İlgili
Kontroller

31. (1) Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıdaki hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:
- (A) Egzoz emisyon standartları, motorlu taşıtların bu standartlara uyup uymadıklarını denetlemek için kurallar (yol kenarında yapılacak denetimler), bu denetimlerle ilgili kurallar.

- (B) Egzoz ölçümüne tabi tutulacak araçlarla ve egzoz ölçüm zorunluluğundan muaf olan araçlarla ilgili kurallar ve Resmi Hizmet Araçlarıyla ilgili kurallar.
- (C) Yukarıdaki (A) ve (B) bentlerinde belirtilen egzoz emisyon standartlarına uygun olmadığı rapor edilen kişilere veya çevreye zararlı emisyonlar ürettiklerine dair haklarında şikayet yapılan kişilere karşı alınacak önlemlerin şekli ve yöntemleri ile verilen zaman zarfı içinde alınacak önlemlere uymayan taşıt sürücülerine karşı uygulanacak yaptırımlar.
- (Ç) Özel ve kamu birimlerine emisyon ölçümleri yapma konusunda verilen yetkiler ve uymaları gereken koşullarla beraber emisyon ölçümlerinde kullanılacak olan alet, makine ve ekipmanların teknik özellikleri ve emisyon ölçümlerini gerçekleştirecek olan işletmelerin uyması gereken usul ve esaslar.
- (D) Yukarıdaki (Ç) bendi uyarınca yetkilendirilmesi öngörülen birimlerden (Polis Genel Müdürlüğü hariç) egzoz emisyon ölçümü için talep edilecek harç.
Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.
- (E) Yukarıdaki (Ç) bendi uyarınca yetkilendirilmesi öngörülen birimlerden (Polis Genel Müdürlüğü hariç) talep edilecek olan yetkilendirme harç miktarı ile yetkilendirme döneminin ve harcın geçerlilik süresine ilişkin.
Ancak talep edilecek harç, belirli bir yetkilendirme dönemi için geçerli olup, yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından az ve yürürlükteki aylık asgari ücretin beş katından fazla olamaz ve her yetkilendirme dönemi için ayrıca talep edilir.
- (F) Egzoz emisyon ölçüm harçlarının ve yetkilendirme harçlarının ödenme ve tahsil şekli, bu harçların yatırılacağı hesaplara birlikte bu gelirlerin çevreyle ilgili problemlerin giderilmesinde kullanılması için izlenecek usul ve esaslar.

- (2) Yapılan denetim sonucunda, araçlarının ilgili egzoz emisyon standartlarına uymadığı tespit edilen araç sahipleri, yukarıdaki (1)'nci fıkranın (C) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen zaman zarfı içinde bu standartlara uymalı ve bu uyumu sağladıklarını gösteren egzoz emisyon ölçüm raporlarını da vermelidirler. Eğer sözkonusu raporlar verilen süre içinde sağlanmazsa, uyumu gösteren sözkonusu raporlar sağlanana kadar ilgili araçların trafiğe çıkmaktan men edilmeleri için Çevre Koruma Dairesi, Polis Genel Müdürlüğüne talepte bulunur.

Isınmadan
Kaynaklanan
Hava
Kirliliğinin
Önlenmesi

32. Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine, Enerji ve Yakıt Kalitesiyle görevli Bakanlıkla istişare ederek, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle aşağıdaki hususlar düzenlenir:

- (1) Isınma için yakıt olarak yakılabilecek maddelerin bir listesi.
- (2) Evlerde, okullarda, hastanelerde, kamu kurum ve kuruluşlarında, işletmelerde, otellerde ve turizm tesislerinde ve diğer yerlerde ısınma amaçlı kullanılan yakma mekanizmalarının hava kalitesi üzerinde yaratabilecekleri olumsuz etkiyi engellemek için uyulacak kurallar.

YEDİNCİ KISIM Sanayi Kirliliği Kontrolü

Sanayi
Kirliliği
Kontrolü
Genel İlkeleri

33. (1) Sanayi kaynaklarının yaratacağı kirlilik önlenir, azaltılır ve kaynağında yapılacak müdahalelere öncelik verilerek, doğal kaynakların ihtiyatlılık yönetimi ilkesi de dahil olmak üzere sürdürülebilir kalkınma prensibinin de uygulanmasıyla mümkün olan en üst düzeyde ortadan kaldırılır.
- (2) Çevrenin bir bütün olarak korunmasını sağlamak ve alıcı ortamın farklı kısımları olan hava, su ve toprak arasında sanayi kirliliğinin geçiş yapmasını önlemek amacıyla kirliliğin önlenmesi ve kontrolü için bütünleştirilmiş bir yaklaşım uygulanır.

- (3) Bu Yasa kapsamına giren sanayi faaliyetlerini gerçekleştirmek için gerekli olan entegre izin başvuruları hakkında, sözkonusu iznin verilmesinden önce, halk ve tüm ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına, fikirlerini belirtmeleri için fırsat tanınır.
- Sanayi Kirliliği Kontrolü ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
34. (1) Alıcı ortama emisyonlar yaratan sanayi faaliyetleri gerçekleştiren tüm gerçek veya tüzel kişiler tesislerinin aşağıdakileri sağlayacak şekilde faaliyet göstermelerini temin etmekte yükümlüdürler:
- (A) Özellikle mevcut en iyi tekniklerin uygulanmasıyla kirliliğe karşı tüm uygun önleyici önlemler alınır.
- (B) Ciddi boyutta hiçbir kirlilik yaratılmaz.
- (C) Atık üretiminden kaçınılır. Atık üretilmesi halinde bu atık değerlendirilir veya değerlendirmenin teknik ve ekonomik açıdan mümkün olmadığı durumlarda, çevre üzerinde etki yaratmadan veya bu etki azaltılarak atık bertaraf edilir.
- (Ç) Enerji etkin bir şekilde kullanılır.
- (D) Kazaları önlemek ve sonuçlarını sınırlandırmak için gerekli önlemler alınır.
- (E) Herhangi bir kirlilik riskinden kaçınmak ve ilgili faaliyet alanını Çevre Koruma Dairesinin belirteceği duruma getirmek için faaliyetlerin tamamen durdurulmasıyla gerekli önlemler alınır.
- (2) Gerçek veya tüzel kişiler, bu Yasanın 36'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte ve/veya tüzüklerde belirtilen sanayi faaliyetlerini gerçekleştirebilmek için aşağıda belirtilen hususlara uymakla yükümlüdürler:
- (A) Bu Yasada belirtilen kurallara uygun hareket etmek.
- (B) Çevre Koruma Dairesinden hava, su ve toprağın korunması ile atık yönetimine dair yapılacakların detayını belirten izni almak.
- (C) Yukarıdaki (B) bendinde sözü edilen izinde belirtilen herhangi bir koşula veya gerekliliğe veya Çevre Koruma Dairesinin çıkardığı başka herhangi bir talimata uygun hareket etmek.

- (3) Bir işletmeci, iznini aldığı tesisin bu Yasada ve bu Yasa altında çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilen kurallara ve izinde belirtilen diğer başka herhangi bir koşula uygun olarak faaliyette bulunmasını sağlamaktan yasal olarak sorumlu ve yükümlüdür.
- (4) Sanayi faaliyetlerinde bulunan tesislerin işletmecileri, çevreye yaptıkları emisyonlarla ilgili en az beş yıl boyunca doğru ve düzgün kayıt tutmakla ve bu Yasanın 36'ncı maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen aralıklarla Çevre Koruma Dairesine bu kayıtları vermekle yükümlüdürler.
- (5) Bu Yasanın 36'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen sanayi faaliyetlerinden herhangi birini gerçekleştiren bir işletmeci, tesisin işleyişinde planlanan herhangi bir değişiklik veya önemli değişiklik ile ilgili Çevre Koruma Dairesini bilgilendirmekle yükümlüdür.
- (6) Çevre Koruma Dairesi tarafından verilen izinler ve bu izinlerde belirtilen detaylı koşullar, hem her beş yılda bir, hem de sözkonusu tesiste önemli bir değişiklik gerçekleştiği zaman gözden geçirilir ve gereken şekilde güncellenir.

Sanayi
Kirliliği
Kontrolü ile
İlgili Yetkili
Makamlar

35. (1) Çevre Koruma Dairesi:
- (A) Sanayi kirliliğinin kontrolüyle ilgili bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerdeki tüm kural ve düzenlemelere uyulup uyulmadığını izler ve denetler.
  - (B) Sanayi faaliyetinde bulunacak tesislerin işletilmesine yönelik izin başvurularını inceler.
  - (C) İzinlendirme sürecindeki koşullara dair etkin bir entegre yaklaşım sağlanabilmesi için gerekli olacak diğer yetkili makamlarla koordinasyonu sağlar.
  - (Ç) Kirlletici maddelerle ilgili emisyon sınır değerleri veya eşdeğer parametreler veya teknik önlemler de dahil olmak üzere hava, su ve toprağın korunmasına yönelik detaylı koşulları belirler.
  - (D) İzinlendirme konusunda karar alır.
  - (E) İzinlerin en az beş yılda bir veya sözkonusu tesiste önemli bir değişiklik gerçekleştiği zaman gözden geçirilmesini ve gereken şekilde güncellenmesini sağlar.

- (F) Bu Yasa kapsamına giren sanayi faaliyetlerinin, bu Yasanın 34'üncü maddesinin (1)'nci fıkrasında belirtilen genel koşullara ve sözkonusu sanayi faaliyetlerinin izinlerinde belirtilen detaylı koşullara uyulup uyulmadığını izler ve denetler.
- (G) Kamunun görebilmesi amacıyla izne sahip olan tesislerin, izin almak için bekleyen başvuruların, vazgeçilen, askıya alınan veya iptal edilen izinlerin ve bu düzenlemeler uyarınca verilen mahkumiyetlerin bir kaydını tutar. Sözkonusu kayıt, bu Yasanın 68'inci maddesinin (1)'inci fıkrası doğrultusunda ticari gizlilik olarak nitelendirilen bilgileri içermez.
- (H) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde gerçekleştirilen sanayi faaliyetlerinde kirliliğin önlenmesi ve kontrol edilmesine dair mevcut en iyi teknikler hakkında bilgi toplar ve bunlarla ilgili gelişmeleri takip eder.
- (I) Sanayi faaliyetleri işletmecilerine, bu Yasadaki gerekliliklere uyabilmeleri için uygulanabilecek mevcut en iyi teknikleri belirlemede yardımcı olur.
- (2) Çevre Koruma Dairesinin, bu Yasanın 36'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendinin (f) alt bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenen harç talep etme ve alma yetkisi vardır.
Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.
- (3) Akaryakıt işleriyle görevli Bakanlığa bağlı Akaryakıt Birimi, Çevre Koruma Dairesi ile işbirliği yaparak, petrol depolama ve dağıtma tesislerinden kaynaklanan Uçucu Organik Bileşiklerin (VOC) emisyonlarının kontrolleriyle ilgili tüzüklere ve düzenlemelere uyulup uyulmadığını izler ve uyulmasını sağlar.
- (4) Belediyeler, bu Yasanın 36'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük kapsamında yer almayan tesislere veya diğer faaliyetlere işletme izni verirlerken; Çevre Koruma Dairesince faaliyetlere yönelik çıkarılacak genel bağlayıcı kuralları izin koşulu olarak koymak zorundadırlar.

Sanayi Kirliliği
Kontrolü ile
İlgili Tüzük
Yapma Yetkisi
ve tüzükle ilgili
Yükümlülükler
ve Yasaklar
34/2020

36. (1)

Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıdaki hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:

(A) Aşağıdakiler de dahil olmak üzere, sanayi faaliyetleri gerçekleştiren tesislerin izinlendirilmesine yönelik standartlar, usul ve esaslar:

- (a) Bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirtilen önlemlere tabi sanayi faaliyetleri ve tesislerin listesi.
- (b) Havanın, suyun ve toprağın korunmasına yönelik koşullar getirirken gözönünde bulundurulacak başlıca kirleticiler maddeler.
- (c) Verilecek izinlere getirilecek koşullarda gözönünde bulundurulacak maddeler veya enerjinin hava, su ve toprağa deşarjları ve emisyonlarında izin verilecek azami kirlilik düzeyleri de dahil olmak üzere diğer standartlar.
- (ç) İzin almak üzere yapılacak başvurunun içeriği de dahil, sanayi faaliyetleri için yapılacak izin başvuru ve izinlendirmede takip edilecek prosedürler.
- (d) Alıcı ortamın kalitesi de dahil olmak üzere, belli bir tesis için mevcut en iyi tekniklerin belirlenmesinde dikkate alınacak hususlar.
- (e) İzinlendirme sürecinde kamunun bilgiye erişebilmesi ve kamu katılımına dair detaylı düzenlemeler.
- (f) Masrafları karşılamak amacıyla talep edilecek harçlar, tesisin faaliyete geçmesini, iznin kontrolünü, tesisin gözlemlenmesini, denetlenmesini ve bunun gibi işlevleri de içerir.

Ancak talep edilecek harç miktarı yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.

- (g) İzinlendirilecek tesisler veya diğer faaliyetler için genel bağlayıcı kuralların belirlenmesi ve yayımlanması.
- (B) Büyük yakma tesislerinin uyacakları teknik önlemler.

- (C) Atık yakma tesislerinde uyulacak teknik önlemler.
- (Ç) Uçucu Organik Bileşiklerin (VOC) emisyonlarını azaltmak için çözümler kullanan tesislerin uyacakları teknik önlemler.
- (D) Gönüllü çevresel yönetim ve denetim planının getirilmesine dair usul ve esaslar.
- (E) Gönüllü eko etiket planının getirilmesine dair usul ve esaslar.
- (2) Çevre Koruma Dairesi ve akaryakıt işleriyle görevli Bakanlığın ortak önerisi üzerine, akaryakıt işleriyle görevli, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle petrol depolama ve dağıtım tesisleri tarafından uyulacak Uçucu Organik Bileşiklerin (VOC) emisyonlarının azaltılmasına yönelik teknik önlemler düzenlenir.
- 34/2020 (3) (A) Yukarıdaki (1)’inci fıkranın (B) bendi uyarınca çıkarılan, büyük yakma tesisleri ile ilgili tüzük kurallarına aykırı hareket etmek yasaktır.
- (B) Yukarıdaki (1)’inci fıkranın (B) bendi uyarınca çıkarılan, büyük yakma tesisleri ile ilgili tüzük kapsamındaki tesislerin işletmecisi, tüzük kuralları temelinde tesisine baca gazı sürekli emisyon izleme sistemi kurmak, sürekli emisyon izleme sisteminin doğru bir şekilde çalışmasını sağlamak, bu sistemde meydana gelen arızaları gidermek ve bu sistemin çalıştırılmasını tüzük kurallarına göre yapmakla yükümlüdür.
- (C) Yukarıdaki (1)’inci fıkranın (B) bendi uyarınca çıkarılan, büyük yakma tesisleri ile ilgili tüzük kapsamındaki tesislerin işletmecisi, tüzükte belirtilen baca gazı standartlarını sağlamak amacıyla tesisine baca gazı arıtma donanımı kurmak, bu donanımın verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak, bu donanımda meydana gelen arızaları gidermek ve bu donanımın çalıştırılmasını tüzük kurallarına göre yapmakla yükümlüdür.
- (Ç) Yukarıdaki (1)’inci fıkranın (B) bendi uyarınca çıkarılan, büyük yakma tesisleri ile ilgili tüzük kapsamındaki tesislerin işletmecisi, tesisindeki baca gazı sürekli emisyon izleme sisteminden elde edilen sonuçlara göre tüzükte yer alan emisyon sınır değerlerini sağlamakla yükümlüdür.
- 34/2020 (4) (A) Yukarıdaki (1)’inci fıkranın (C) bendi uyarınca çıkarılan, atık yakma tesisleri ile ilgili tüzük

kurallarına aykırı hareket etmek yasaktır.

(B) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (C) bendi uyarınca çıkarılan, atık yakma tesisleri ile ilgili tüzük kapsamındaki tesislerin işletmecisi, tüzük kuralları temelinde tesisine baca gazı sürekli emisyon izleme sistemi kurmak, sürekli emisyon izleme sisteminin doğru bir şekilde çalışmasını sağlamak, bu sistemde meydana gelen arızaları gidermek ve bu sistemin çalıştırılmasını tüzük kurallarına göre yapmakla yükümlüdür.

(C) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (C) bendi uyarınca çıkarılan, atık yakma tesisleri ile ilgili tüzük kapsamındaki tesislerin işletmecisi, tüzükte belirtilen baca gazı standartlarını sağlamak amacıyla tesisine baca gazı arıtma donanımı kurmak, bu donanımın verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak, bu donanımda meydana gelen arızaları gidermek ve bu donanımın çalıştırılmasını tüzük kurallarına göre yapmakla yükümlüdür.

(Ç) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (C) bendi uyarınca çıkarılan, atık yakma tesisleri ile ilgili tüzük kapsamındaki tesislerin işletmecisi, tesisindeki baca gazı sürekli emisyon izleme sisteminden elde edilen sonuçlara göre tüzükte yer alan emisyon sınır değerlerini sağlamakla yükümlüdür.

34/2020

(5) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (Ç) bendi uyarınca çıkarılan uçucu organik bileşiklerin emisyonlarını azaltmak için çözümler kullanan tesisler ile ilgili tüzük kurallarına aykırı hareket etmek yasaktır.

34/2020

(6) Yukarıdaki (2)'nci fıkra uyarınca çıkarılan;
(A) Petrol depolama, yükleme veya boşaltımından kaynaklanan uçucu organik bileşik salınımlarının kontrolüne yönelik,
(B) Motorlu araçların akaryakıt istasyonlarında yakıt ikmali yaparken uçucu organik bileşiklerinin emisyonunun izlenmesine ilişkin tüzüklerin kurallarına aykırı hareket etmek yasaktır.

Mevcut En İyi 37. Tekniklerle İlgili Gereklilikler

(1) Mevcut en iyi teknikler, işletmecinin makul erişiminde oldukları ve aşırı masraf yaratmadıkları sürece, sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan emisyonları ve bir bütün olarak çevre üzerinde yarattıkları etkiyi azaltmak için uygulanırlar.

(2) Başka herhangi bir yasada aksi kurallar olup olmadığına bakılmaksızın, yeni bir sanayi tesisi inşa etmek üzere planlama onayı veya inşaat izni için başvuru yapan bir gerçek veya tüzel kişi:

- (A) Mevcut en iyi tekniklerin nasıl uygulanacaklarını gösteren belgelerin de yer aldığı başvurusunu, izin almak için Çevre Koruma Dairesine verir.
  - (B) Hava, su ve toprağın korunması ve atık yönetimiyle ilgili yapılacak düzenlemelerin detayını belirten izni, Çevre Koruma Dairesine verene kadar planlama onayı veya inşaat izni alamaz.
- (3) Bu Yasanın 36'ncı maddesinin (1)'nci fıkrasının (A) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen sanayi faaliyetini gerçekleştiren mevcut bir işletme, Çevre Koruma Dairesine, bu tüzüğün yürürlüğe girmesini takip eden bir yıl içinde, mevcut en iyi tekniklerin uygulanmasına yönelik çalışma planıyla birlikte, bu Yasada belirtilen şartlara yedi yıl içinde tam uyum sağlama sürecini gösteren bir takvimin yer aldığı başvurusunu sunar.

Sanayi
Faaliyetlerinin
İzinlendirilmesi

38. (1) Çevre Koruma Dairesi izinlendirme yetkisini kullanırken aşağıdakileri dikkate alır:
- (A) Önerilen faaliyetin insan sağlığı veya çevre üzerinde yaratabileceği etki.
  - (B) Bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılması öngörülen tüzüklerdeki kurallara gösterdiği uyumla ilgili, sicilini de dikkate alarak başvuru sahibinin önerilen faaliyeti gerçekleştirmeye uygun olup olmadığı; bu koşullardan doğacak olan zorunluluk ve yükümlülükleri yerine getirmesine olanak tanıyacak mali kapasitesinin olup olmadığı; önerilen faaliyeti güvenli bir şekilde hem insan sağlığına hem de çevreye en az riskle gerçekleştirmesini sağlayacak düzeyde vasıf, tecrübe ve teknik yetkinliğe sahip olup olmadığı.
  - (C) Önerilen faaliyetin insan sağlığı ve çevreye yaratabileceği zarar riskini en aza indirmek için almayı öngördüğü önlemler.
  - (Ç) Mevcut en iyi teknolojinin kullanılması ve çevre kalite standardına ulaşılması gereken hallerde, mevcut en iyi tekniklerin uygulanmasıyla alınacak önlemlerin yanı sıra, ek önlemlerin alınmasının gerekli olup olmadığı da dahil ilgili diğer hususlar.
- (2) Bu Yasanın 36'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük kapsamında yer alan tesisler Çevre Koruma Dairesinden çevre izni almadan faaliyete geçemezler.

SEKİZİNCİ KISIM
İklim Değişikliği ile Mücadele

- İklim Değişikliği ile Mücadele Genel İlkeleri
39. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde sera etkisi yapan gaz emisyonlarını azaltmaya yönelik önlemler alınarak iklim değişikliğiyle uluslararası mücadele çabaları desteklenir.
- (2) Yüksek enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve binaların daha iyi enerji performansına sahip olmasıyla sera etkisi yapan gaz emisyonunun azaltılması ile enerji sıkıntıları azaltılır ve maliyetlerde tasarruf sağlanır.
- (3) İklim değişikliğinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin su kaynakları, hava kalitesi, ekosistemleri ve biyotası üzerindeki etkilerini azaltmak ve karşı koymak için adaptasyon önlemleri alınır.
- İklim Değişikliği ile Mücadele ile İlgili Yetkili Makamlar
40. (1) Çevre Koruma Dairesi:
- (A) Uluslararası raporlandırma gerekliliklerine göre sera etkisi yapan gaz emisyonlarının bir envanterini hazırlar.
- (B) İklim değişikliğinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin su kaynakları, hava kalitesi, ekosistemleri ve biyotası üzerindeki güncel ve gelecekteki etkilerini ve değişen iklim koşullarının olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak ve karşı koymak için adaptasyon önlemlerini belirlemek amacıyla ilgili diğer makamlarla birlikte bir çalışma yapar.
- (C) Enerji verimliliği önlemlerinin önemi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının tanıtılması da dahil olmak üzere, kamuoyunu ve politika belirleyicilerini iklim değişikliği konularıyla ilgili bilgilendirmek amacıyla bir farkındalık yaratma programı yürütür.
- (Ç) Enerji verimliliği önlemleri, yenilenebilir enerji kaynakları, enerji denetimleri ve binalar için enerji sertifikalarının teşviki için Enerji işleriyle görevli Bakanlık ile işbirliği yapar.
- (D) Planlama ve gelişme onayını düzenleyen mevzuatta, yeni ve var olan binalara asgari gereklilikler getirilmesi için Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Şehir Planlama Dairesiyle işbirliği yapar.
- (2) Meteoroloji Dairesi, iklim değişikliğinin uzun vadeli etkilerini değerlendirmek amacıyla uzun vadeli hava değişimlerini izler ve yukarıdaki (1)'inci fıkranın (B) bendinde belirtilen çalışmanın yapılmasına yardımcı olmak amacıyla bulgularını Çevre Koruma Dairesine ve

ilgili diğ er makamlara bildirir.

DOKUZUNCU KISIM
Biyolojik Ç eşitliliğ in Korunması

Biyolojik
Ç eşitliliğ in
Korunması
Genel İlkeleri

41. (1) Yüksek doğ al değ erleri olan alanları ve bu alanlardaki türleri, habitatları ve ekosistemleri uygun koruma statüsü sağ lanarak muhafaza etmek ve bunların bütünlüğü ve karşılıklı ekolojik etkileşimlerini korumak amacıyla bir biyolojik çeşitlilik ağı kurulur.
- (2) Uygun koruma statüsü ař ağ ıdaki koş ullar dikkate alınarak sağ lanır:
- (A) Araştırma verileri ve bilgileri, türlerin popülasyon dinamiğ ini, uzun vadede yaş amının devamını sağ laması, kendi kendini idame ettiren ve doğ al habitat olarak kendini korumakta olduğ unun belirlenmesi.
- (B) Türlerin uzun vadede yaş am alanlarının korunması.
- (3) Biyolojik çeşitlilik ağ ı dış ında kalan alanlardakiler de dahil olmak üzere habitatlar, doğ al flora ve fauna türleri ve uluslararası önemi olan türler korunur ve uygun koruma statüsünde muhafaza edilir.
- (4) Biyolojik çeşitlilik ve doğ al kaynakların korunması ve yönetimi için bilimsel ilkeler ve gerç ekler esas alınır. Bu tür gerç eklerin var olmadığı durumlarda ihtiyatlılık prensibi uygulanır.
- (5) Doğ al peyzaj kalitesi ve çeşitliliğ i, peyzaj kalitesinin bilime, sanata ve kültü re yaptığ ı katkı gözönünde bulundurularak korunur ve doğ al türlerin ve doğ aya uyumlu peyzaj yöntemlerinin kullanımı teş vik edilir.
- (6) Sulak alanların doğ al yapıları ve ekolojik dengeleri korunur ve muhafaza edilir ve herhangi bir kurutulmuş veya doldurulmuş veya kurumuş sulak alanlar eski durumuna getirilir.
- (7) Deniz ortamı korunur, muhafaza edilir ve deniz biyolojik çeşitliliğ i muhafaza edilerek deniz ekosistemleri korunur.
- (8) Genetik biyolojik çeşitliliğ i korumak ve geliş tirmek amacıyla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine istilacı yabancı türlerin ve/veya genetiğ i değ iş tirilmiş organizmaların giriş ini ve yayılmasını kontrol etmek için önlemler alınır.
- (9) İklim değ iş ikliğ inin yaban hayatı üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için mümkün olan tüm önlemler alınır.

Biyolojik
Çeşitlilik Ağı

42. (1) Biyolojik çeşitlilik ağını oluşturmak amacıyla, önemli biyolojik çeşitliliğe ve ulusal, bölgesel veya uluslararası ekolojik öneme sahip, nesli tükenmekte olan, nadir görülen, endemik veya uluslararası öneme sahip, tarihi ağaçlar da dahil habitat türleri, flora ve/veya fauna türleri içeren karasal alanlar, sulak alanlar, su kütleleri veya deniz alanlarını koruma altına almak için belirlenen özel alanlar, mağaralar, fosil yatakları, kumullar ve deniz oluşumları da dahil doğal yollarla oluşan, nadir bulunduğu için veya estetik veya kültürel nedenlerle önemli olan, doğal yollarla oluşmuş olan yapılar, statik, ekolojik, rekreasyon amaçlı, kültürel değerler ve geleneksel yaşam açısından ayırt edici özellik sahibi olan ve bu özelliklerinden dolayı korunması gereken, insanlar ve doğa arasındaki etkileşimin bir neticesi olarak ortaya çıkan kara ve/veya deniz alanları Özel Çevre Koruma Bölgeleri olarak belirlenir ve Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından ilan edilir.
- (2) Bakanlar Kurulu tarafından ilan edilen Özel Çevre Koruma Bölgeleri biyolojik çeşitlilik ağı içinde yer alır ve bu Yasada belirtilen özel çevre koruma bölgeleri ile ilgili tüm kurallar ve koşullar geçerlidir.

Biyolojik
Çeşitlilik Ağı
İçindeki
Alanların
Yönetimi ve
Korunması

43. (1) Biyolojik çeşitlilik ağı içindeki her Özel Çevre Koruma Bölgesi için, ulaşılabilecek koruma hedeflerini ve içerisinde bulunan habitatlar ve türlerin korunması ve yönetimi için alınacak önlemleri içeren yönetim planları Çevre Koruma Dairesi tarafından hazırlanır ve/veya hazırlattırılır.
- (2) Biyolojik çeşitlilik ağı ve ağ içerisindeki belirli alanlar için hazırlanmış olan herhangi bir yönetim planının kuralları, tüm bölgesel yatırım ve kalkınma planlarına ve doğal habitatların bozulmasını, bölgenin koruma alanı ilan edilmesinin nedeni olan türlerin rahatsız edilmesini engellemek amacıyla, yürürlükteki yasalar uyarınca verilen ilgili tüm proje onayları ve inşaat izinlerine dahil edilir.
- (3) Özel çevre koruma bölgesi veya biyolojik çeşitlilik ağı içerisinde yönetim planının kapsadığı bir bölge üzerinde önemli etki yaratabilecek bireysel veya başka plan veya projelerle birlikte sunulan her türlü plan veya proje, alanın koruma hedeflerine göre etkilerini belirlemek için ekolojik etki değerlendirmesine tabi tutulur. Bu tip bir plan, faaliyet veya proje uygulanmasına, sadece Çevre Koruma Dairesinden ekolojik etki değerlendirmesi olumlu görüşü alınması

halinde izin verilir.

- (4) Biyolojik çeşitlilik ağı içerisinde bulunan Devlet mülkiyetinde olan herhangi bir bölge veya arazi başka herhangi bir yasada aksine kural bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, Çevre Koruma Dairesinin ekolojik etki değerlendirme olumlu görüşü alınmadan kiralanamaz veya kullanım izni verilemez.
- (5) Biyolojik çeşitlilik ağı içerisinde bulunan her bir Özel Çevre Koruma Bölgesinin idamesinin ve yönetiminin sağlanabilmesi için bölgede tüzük kapsamında belirtilen faaliyetler için Çevre Koruma Dairesi yürürlükteki asgari ücretin binde iki ve binde beş'i arasında ücret alınır.

Yaban
Türlerin
Korunmasıyla
İlgili Yüküm-
lülük ve
Sorumluluklar
18/2009

44. (1) Herhangi bir yaban kuşa aşağıda belirtilen şekillerde ve/veya herhangi bir şekilde zarar vermek yasaktır:
  - (A) Kasıtlı olarak öldürmek veya herhangi bir yöntemle yakalamak.

Ancak Av ve Avla İlgili Yaban Hayatını Düzenleme Yasasında listelenen yaban kuş türlerinin avlanmasına, sözkonusu Yasada belirtilen koşullar çerçevesinde, bu kuşların dağılım alanlarında yürütülen koruma çabalarını tehlikeye atmamak koşuluyla izin verilir.
  - (B) Yuvalarını ve yumurtalarını kasıtlı olarak bozmak veya zarar vermek.
  - (C) Yumurtalarını yaban ortamdan almak ve bu yumurtaları boş olsalar bile muhafaza etmek.
  - (Ç) Yaban kuşlara rahatsızlık vermek, özellikle kuluçka ve büyüme dönemlerinde kasıtlı olarak rahatsızlık vermek.
  - (D) Yaşam alanlarını kasıtlı olarak yok etmek veya bu alanlara zarar vermek.
  - (E) Avlanması ve yakalanması yasak olan kuş türlerini himayesinde tutmak.
- (2) Av ve Avla İlgili Yaban Hayatı Düzenleme Yasası dışında yer alan yaban kuşların canlı veya ölü olarak sahip olunması, satılması, satış amaçlı olarak taşınması, beslenmesi ve satışa sunulması veya kolaylıkla tanınabilir parçalarının veya türevlerinin satılması, satış amaçlı olarak taşınması yasaktır.
- (3) Bu Yasanın 48'nci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte nesli tükenmekte veya herhangi bir şekilde özel koruma altına alınan türler ve kendi doğal alanlarında olan yaban hayvan türleri için aşağıda belirtilen faaliyetler yasaktır:
  - (A) Bu örneklerin ve türlerin yaban ortamda her

- türlü kasıtlı yakalanması veya öldürülmesi.
- (B) Bu türlere, özellikle kuluçka, yetiştirme ve göç dönemlerinde kasıtlı olarak rahatsızlık verilmesi.
- (C) Yumurtalarının kasıtlı olarak yaban ortamdan alınması veya yok edilmesi.
- (Ç) Yumurtlama alanları ve dinlenme alanlarının bozulması veya yok edilmesi.
- (D) Gebelik, üreme bakımı, tüy değiştirme, kışlama ve göç dönemlerinde avlanması ve kasten rahatsız edilmesi.
- (E) Terk edilmiş olsa dahi bu türlerin kasten yumurta veya yavrularının toplanması, yuvalarının tahribedilmesi veya taşınması.
- (F) Ölü olsa dahi bilerek sahiplenilmesi, alıkonulması ve işlenmesi.
- (4) Bu Yasanın 48'inci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte nesli tükenmekte veya herhangi bir şekilde özel koruma altına alınan bitki türleri için aşağıda belirtilen faaliyetler yasaktır:
- (A) Bu bitkilerin yaban alandaki doğal ortamlarından kasıtlı olarak koparılması, toplanması, yaşam alanlarının tahrip edilmesi, sahiplenilmesi, bulundurulması, işlenmesi, satılması, satın alınması, satış için saklanması veya taşınması, kesilmesi, kökünden koparılması veya yok edilmesi.
- (B) Bu Yasanın yürürlüğe girmesinden önce yasal yollarla alınmış olanlar haricinde, bu türlerin örneklerinin yaban ortamdan alınıp yetiştirilmesi, taşınması ve satılması veya takas edilmesi ve satışa veya takasa sunulması.
- (5) Yukarıdaki (4)'üncü fıkroda sözü edilen yasaklar, bu maddenin kapsadığı bitkilerin biyolojik döngülerinin tüm aşamaları için geçerlidir.
- (6) Deniz ortamında da dahil, koruma altındaki flora ve fauna ile ilgili yapılacak her türlü bilimsel araştırma, adaptasyon ve iyileştirme çalışmalarının Çevre Koruma Dairesinin izni olmadan yapılabilmesi yasaktır. Çevre Koruma Dairesinden yazılı izin alındığı durumlarda, yukarıdaki (1)'inci, (2)'nci, (3)'üncü, (4)'üncü ve (5)'inci fıkralarında belirtilen yasaklar uygulanmaz.
- (7) Yaban hayvanlarını herhangi bir bilimsel deney için kullanmak yasaktır.
- (8) Sulak alanların, arazi kazanmak amacıyla ve/veya başka herhangi bir maksat ile, boşaltılması,

doldurulması ve/veya kurutulması yasaktır.

Biyolojik
Çeşitliliğin
Korunması ile
İlgili Yetkili
Makamlar

45. (1)

Çevre Koruma Dairesi:

- (A) Bu Yasadaki tüm biyolojik çeşitliliği koruma kurallarına ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklere uyumu izler, uygular ve uygulatır.
- (B) Biyolojik çeşitlilik ağını tamamlamak amacıyla özel koruma altına alınacak alanlar önerir.
- (C) Biyolojik çeşitlilik ağındaki tüm alanlar için bu Yasanın 43'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında sözü edilen yönetim planlarının hazırlanmasını sağlar.
- (Ç) Bir yönetim planının kapsadığı biyolojik çeşitlilik ağı üzerinde önemli etkisi olabilecek plan ve projelerin ekolojik etki değerlendirmesini yapar.
- (D) Yaban flora, fauna, habitat türleri ve tarihi ve kültürel değeri olan ağaçların, özellikle nesli tükenmekte olan ağaç ve endemik türlerin çalışmasını yapar ve veri tabanı oluşur.
- (E) Bu Yasayla koruma altına alınan yaban kuş popülasyonları ve diğer fauna, flora ve habitat türleri için bir izleme sistemi oluşturur ve bu Yasanın 47'nci maddesinin (5)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük tahtında bu popülasyonların gerekli düzeylerde muhafaza edilmesini sağlamak için gerektiğinde ek önlemlerin alınmasını sağlar.
- (F) Koruma altındaki türlerin, habitatların ve peyzajların bozulmasını önlemek için ilave koruma önlemlerinin gerekliliği konusunda karar vermek amacıyla izleme yapar. Uygun statüde koruma sağlamak için genelge yayınlayarak ek tedbirler alır.
- (G) Biyolojik çeşitlilik ağı içinde olan alanların koruma önlemlerine ve yönetim planlarında belirtilen koruma ve yönetimle ilgili önlemlere uyumu izler, uygular veya uygulatır.
- (H) Bu Yasanın 48'inci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen türlerle ilgili, bu Yasanın 44'üncü maddesinin (1)'inci, (2)'nci, (3)'üncü, (4)'üncü ve (5)'inci fıkralarında belirtilen yasaklara istisna olarak, bilimsel araştırma faaliyeti yapmak için yapılan başvuruları kabul veya reddeder.

(2) Orman Dairesi:

- (A) Bu Yasanın 47'nci maddesinde sözü edilen tüzük ve orman alanı olması veya içermesi durumunda biyolojik çeşitlilik ağında olan alanların yönetim planları hazırlanması çalışmalarına katılır.
  - (B) Biyolojik çeşitlilik ağı içinde olan tüm orman alanları ile ilgili yapılan faaliyetlerin yönetim planlarına uygun olarak uygular ve/veya uyguladır.
  - (C) Biyolojik çeşitlilik ağı içinde bulunan bir alan üzerinde uygulanacak faaliyet, plan ve projelerin ekolojik etki değerlendirmesi yapılırken görüş belirtir.
  - (Ç) Biyolojik çeşitlilik ağını tamamlamak amacıyla orman alanlarında özel koruma altına alınacak alanları önerir.
  - (D) Orman alanlarında yaban flora, fauna, habitat türleri ve tarihi ve kültürel değeri olan ağaçların, özellikle nesli tükenmekte olan ağaç ve endemik türlerin belirlenmesi çalışmalarını yapar.
  - (E) Orman alanlarında koruma altındaki türlerin, habitatların ve peyzajların bozulmasını önlemek için ilave koruma önlemlerinin gerekliliği konusunda karar vermek amacıyla izleme yapar.
- (3) Şehir Planlama Dairesi, doğal habitatların bozulmasını ve koruma alanlarının ilan edilme nedeni olan türlerin yaşamlarını doğal ortamlarında uygun koruma statüsünde sürdürebilmeleri için, biyolojik çeşitlilik ağında bulunan alanların yönetim planlarının temel unsurlarının ilgili tüm alansal planlama ile uyumlu olmasını sağlamak için Çevre Koruma Dairesinin görüşünü dikkate alır.
- (4) Çevre Koruma Dairesinin olumlu görüşü olmadan, çevreye genetiği değiştirilmiş organizmalar (GDO) bırakılmaz veya çevreye bırakmak amacıyla herhangi bir genetiği değiştirilmiş organizma (GDO) ithal izni verilemez.

Özel Çevre
Koruma
Alanlarının
Belirlenmesi

46. Bakanlar Kurulu, Bakanlığın önerisi üzerine bu Yasanın 42'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında belirtildiği şekilde özel çevre koruma bölgesi belirlenmesi için kararlar alabilir.

Biyolojik
Çeşitlilik ve
Türlerin

47. Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıdaki hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:

Korunmasıyla
İlgili Tüzük
Yapma
Yetkisi

- (1) Biyolojik çeşitlilik ağını tamamlamak amacıyla bu Yasanın 48'inci maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca özel koruma altına alınacak ilave bölge ve habitat türlerini belirlemek için gerekli kriter, usul ve esaslar.
- (2) Her bölgenin korunması ve yönetimiyle ilgili biyolojik çeşitlilik ağı içinde bulunan alanların yönetim planları hazırlanırken takip edilecek kurallarla ilgili usul ve esaslar.
- (3) Uluslararası önemi olan sulak alanların özellikleri, ekolojik özellikleri ve kabul edilebilir kullanımları.
- (4) Doğal türlerin ve uluslararası öneme sahip türlerin tanımlanması için ölçütler.
- (5) Biyolojik çeşitlilik ağı içinde olan bir alan üzerinde önemli etkisi olabilecek faaliyet, plan ve projelerin ekolojik etki değerlendirmeleri nasıl yapılacağını düzenleyen kurallarla ilgili usul ve esaslar.
- (6) Yaban kuş türleri popülasyonlarının özellikle ekolojik, bilimsel ve kültürel gerekliliklere uygun düzeyde muhafaza edebilmek için gerekli kurallar ve alınacak önlemler.
- (7) Belirli yaban kuş türlerinin avlanmasına izin verilebilecek kural ve koşullar.
- (8) Deniz ortamları da dahil olmak üzere, flora ve fauna ile ilgili yasaklanmış faaliyetlerin bilimsel araştırma, muhafaza, kamu sağlığı ve güvenliği amaçları için gerçekleştirilmesine izin verilmesine ilişkin kural ve prosedürler.
- (9) Nesli tükenmekte olan yaban hayvan ve bitki türlerinin, uluslararası ticaretinin düzenlenmesi ve kontrol edilmesiyle ilgili usul ve esaslar.
- (10) Habitatlar dışında yaban hayatı koruma merkezlerinin kurulmasıyla ilgili usul ve esaslar.
- (11) Alıcı ortama yabancı türlerin girişini kontrol etmek için alınacak önlemler.
- (12) Genetik kaynakları doğal durumunda korumak için alınacak önlemler.
- (13) Sulak alanların korunması ve yönetimine ilişkin usul ve esaslar.
- (14) Biyolojik çeşitlilik ağı içerisinde bulunan her bir Özel Çevre Koruma Bölgesinin idamesinin ve yönetiminin sağlanabilmesi için her bir alanda alınacak ücretlerle ilgili kullanım ve faaliyetler.

Yaban Türleri
Korumak İçin
Ek
Sorumluluklar

48. (1) Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle flora ve fauna türleri, yaban kuşlar ve habitat

türlerinin listesini ve karşı karşıya oldukları tükenme tehlikesinin derecesi ve korunması için alınacak tedbirler belirlenecektir. Bu tüzükte belirtilen tedbirlerin aksini uygulamak ve/veya uygulattırmak yasaktır.

- (2) Biyolojik çeşitlilik ağı içindeki alanların koruma hedeflerine ulaşabilmek veya yaban kuşlara, diğer hayvanlara, bitkilere ve habitat türlerine zarar veren ve uzun vadeli hasara neden olan herhangi bir faaliyet için ek kısıtlamalar ve yasaklar içeren tüzükler de dahil gerektiğinde bu Yasada yer alan maddelerde belirtilen önlemlere ek önlemler alabilir.

ONUNCU KISIM Çevresel Değerlendirme

- Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel İlkeleri 49. (1) Çevre üzerinde ciddi etkisi olabilecek tüm proje önerileri için çevresel etki değerlendirmesi yapılır.
- (2) Çevrenin en iyi şekilde korunmasını sağlamak ve çevre ile ilgili hususların diğer sektörler tarafından dikkate alınmasına katkıda bulunmak amacıyla, çevre üzerinde önemli etkileri olabilecek tüm plan ve programlar için stratejik çevresel değerlendirme yapılır.
- (3) Çevresel etki değerlendirmeleri ve stratejik çevresel değerlendirmelerinin bulguları üzerinde, ilgili makamlar tarafından karar verilmeden önce, yorum yapabilmeleri için, kamuya ve tüm ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına önceden fırsat verilir.
- (4) Önerilen projelerle ilgili onay kararları alınırken ve plan ve programların son şekli verilir ve kabul edilirken, çevresel etki değerlendirmeleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri ve kamudan gelen yorumlar dikkate alınır.
- Çevresel Etki Değerlendirmesi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar 50. (1) Bu Yasanın 52'nci maddesinin (1)'nci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte listelenen bir projeyi, yapmayı planlayan herhangi bir gerçek veya tüzel kişi çevresel etki değerlendirmesi raporu ve/veya duruma göre çevresel etki değerlendirmesi ön araştırma raporu hazırlamak zorundadır.
- (2) Çevresel etki değerlendirmesi veya çevresel etki değerlendirmesi ön araştırma raporlarını hazırlayacak gerçek ve/veya tüzel kişiler, Çevre Koruma Dairesinden yeterlik belgesi almakla yükümlüdür.
- (3) Çevresel etki değerlendirmesi veya çevresel etki değerlendirmesi ön araştırma sürecine tabi olan hiçbir projeye, çevresel etki değerlendirmesi veya çevresel

etki değerlendirmesi ön araştırma süreci tamamlanıncaya kadar herhangi bir onay, lisans, izin, ruhsat veya teşvik verilmez.

- (4) Çevresel etki değerlendirmesi komisyonundan olumsuz görüş alan hiçbir projeye, onay veya teşvik veya ruhsat verilmez.
- (5) Çevresel etki değerlendirmesine dayanılarak projeleri onaylanan herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin çevresel etki değerlendirmesi görüşünde belirtilen tüm hususlara uyması ve projeyi çevresel etki değerlendirmesi görüşü ile uyumlu olarak tamamlaması ve faaliyette bulunması gerekir. Proje sahibinin belirtilen hususlara uymaması halinde, sözkonusu faaliyete derhal son verilebilir, verilen izinler ve/veya ruhsatlar ve/veya lisanslar iptal edilebilir ve verilmişse teşvikler geri alınabilir.
- (6) Bu Kısımda yer alan kurallar Devlete, kamu iktisadi teşebbüslerine, diğer kamu kurumlarına ve yerel yönetimlere ait projeler de dahil olmak üzere hem kamu sektörü projeleri hem de özel projeler için geçerlidir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi ile İlgili Yetkili Makamlar

51. (1) Bu Yasanın 52'nci maddesinin (1)'nci fıkrasının (A) bendi uyarınca, Çevre Koruma Dairesi bünyesinde, Çevresel Etki Değerlendirme Komisyonu kurulur. Çevresel Etki Değerlendirmesi Komisyonu:
  - (A) Çevresel Etki Değerlendirmesi raporlarının içeriğini, kalitesini ve doğruluğunu değerlendirir.
  - (B) Çevresel Etki Değerlendirmesi raporuyla ilgili olumlu veya olumsuz görüş belirtir.
- (2) Çevre Koruma Dairesi:
  - (A) Çevresel Etki Değerlendirmesi Komisyonunun sekretaryası olarak hizmet verir.
  - (B) Çevresel etki değerlendirmesiyle ilgili bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük ve/veya düzenlemelerdeki kural ve yöntemlere uyumu izler, denetler ve uygular.
- (3) Çevre Koruma Dairesi çevresel etki değerlendirmesi sürecini yönetme, izleme ve uygulatma masraflarını karşılamak için, proje inşa etmeyi planlayan gerçek veya tüzel kişiden bu Yasanın 52'nci maddesinin (1)'nci fıkrasının (G) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenen harç talep etme ve alma yetkisi vardır.

Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.

- Çevresel Etki Değerlendirmesi ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi
52. (1) Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıdaki hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:
- (A) Çevresel Etki Değerlendirmesi Komisyonunun oluşumu ve çalışma yöntemleri.
- (B) Çevresel etki değerlendirmesinin yöntemlerine ilişkin usul ve esaslar.
- (C) Çevresel etki değerlendirmesi raporunda yer alması gereken esaslar ile bu raporların değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar.
- (Ç) Çevresel etki değerlendirmesi ön araştırma raporu ve çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlanması gerekli projelerin listeleri.
- (D) Çevresel etki değerlendirmesi ön araştırma raporu ve çevresel etki değerlendirmesi raporunun danışılacak kamu kurum ve kuruluşlarına ve kamuya nasıl açıklanacağı ve sözkonusu tarafların yorumlarının nasıl alınacağıyla ilgili detaylı düzenlemeler.
- (E) Çevresel Etki Değerlendirme Komisyonunun çevresel etki değerlendirmesi raporuyla ilgili yasal bağlayıcılığı olan görüşünün verilme ve değerlendirilmesiyle ilgili usul ve esaslar.
- (F) Çevresel etki değerlendirmesi veya çevresel etki değerlendirmesi ön araştırma raporlarını hazırlayacak gerçek veya tüzel kişilere verilecek yeterlik belgesinin verilmesi ile ilgili usul ve esaslar.
- (G) Çevresel etki değerlendirmesi ile ilgili talep edilecek harçlar.
- Ancak talep edilecek harç yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz.
- (2) Planlama onayını veren planlama makamı veya yürürlükteki mevzuat uyarınca bir proje için onay veya izin veren tüm diğer ilgili makamlar onay kararı verirken çevresel etki değerlendirmesi raporunu, kamunun yorumlarını ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Komisyonunun görüşünü dikkate alır. Karar içerisinde çevresel etki değerlendirmesinin, yorumların ve görüşün nasıl dikkate alındığı açıklanır.
- Stratejik Çevresel Değerlendir-
53. (1) Stratejik çevresel değerlendirme aşağıdaki (A) ve (B) bendlerinde belirtilen çevreyle ilgili önemli etkileri olabilecek plan ve programların hazırlanması sırasında

me ile İlgili
Yükümlülük
ve Sorum-
luluklar

ve bu plan ve programların hazırlanmasında yetkili ve sorumlu kurum veya kuruluşlar tarafından yapılır.

- (A) Bu Yasanın 50'nci ve 52'nci maddeleri uyarınca çevresel etki değerlendirmesine tabi projelerin gelecekte onay alabilme çerçevesini oluşturan, tarım, ormancılık, balıkçılık, enerji, ekonomik ve sosyal kalkınma, sanayi, ulaşım, atık yönetimi, su yönetimi, telekomünikasyon, turizm, kent ve ülke planlaması veya arazi kullanımı, planlama veya arazi kullanımı için hazırlanan plan ve programlar.
- (B) Üst düzey doğal ve kültürel miras değer taşıdığı için özel çevre koruma bölgesi ilan edilen alanlar üzerinde etkisi olabilecek tüm plan ve programlar.
- (2) Aşağıda belirtilen plan ve programlar stratejik çevresel değerlendirmeye tabi değildir:
- (A) Tek amacı savunma veya sivil acil durumlar olan plan ve programlar.
- (B) Mali plan ve programlar veya bütçe plan ve programları.
- (3) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen yerel düzeyde, küçük alanların kullanımını belirleyen plan ve programlar ve yukarıdaki (1)'inci fıkrada sözü edilen plan ve programlarda yapılacak küçük değişiklikler, çevre koruma dairesinin bu plan ve programların çevreye önemli etkileri olabileceğini saptadığı durumlarda stratejik çevresel değerlendirmeye tabi tutulur.
- (4) (A) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen plan ve programların hazırlanmasından sorumlu ve yetkili kurumlara stratejik çevresel değerlendirmenin yapılmasında ve gereklerinin yerine getirilmesinde destek vermek üzere bu Yasa altında çevre ve sürdürülebilir kalkınma konusunda yetkili ve sorumlu kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin katılımı ile bir Danışma Kurulu oluşturulur.
- (B) Bu Danışma Kurulunda temsil edilecek kurum ve kuruluşlar ve kaç kişi temsil edilecekleri, yetki ve sorumlulukları ve çalışma esasları ile benzeri diğer hususlar ile ilgili usul ve esaslar aşağıdaki 54'üncü maddede belirtilen tüzükte düzenlenir.
- (C) Kurulun verdiği karar bağlayıcı değildir. Yukarıdaki (1)'inci fıkrada sözü edilen kurumlar gerekçeli sebepler göstermeleri

halinde komitenin vermiş olduğu tavsiyeye uymayabilirler.

Stratejik
Çevresel
Değerlendirme
ile İlgili
Tüzük Yapma
Yetkisi

54. Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıdaki hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler ve stratejik çevresel değerlendirmeyle ilgili usul ve esaslar düzenlenir:

- (1) Bir plan veya programın çevre üzerindeki olası önemli etkilerinin belirlenmesi usulleriyle ilgili ölçütlerin neler olacağı.
- (2) Stratejik çevresel değerlendirme raporunda nelerin yer alması gerektiği.
- (3) Yukarıdaki 53’üncü maddenin (4)’üncü fıkrası uyarınca oluşturulan Danışma Kurulunun çalışma usul ve esasları.
- (4) Bir plan veya programın çevre üzerinde önemli etkileri olabileceği durumlarda, karar verme aşamasında danışılması gereken makamların kimler olacağı; ve stratejik çevre değerlendirme raporunda nelerin bulunması gerektiği ile ilgili usul ve esaslar.
- (5) Stratejik çevresel değerlendirme raporunun kamu kurum ve kuruluşlarının ve halkın nasıl bilgisine getirileceği ve hangi kurum ve kuruluşlardan görüş isteneceği ile ilgili kurallar.
- (6) Plan veya programın kabul edildiği durumlarda, çevreyle ilgili düşüncelerin ve ortaya konulan görüşlerin nasıl dikkate alınacağı ve sunulacak bilgilerin neler olacağı.
- (7) Plan veya programın çevre üzerindeki etkilerinin izlenmesiyle ilgili usul ve esaslar.

ONBİRİNCİ KISIM Çevresel Gürültü Yönetimi

Çevresel
Gürültü
Yönetimi
Genel İlkeleri

55. (1) Bu Yasa, yapılaşmanın olduğu yerlerde, parklarda veya iskan bölgelerindeki diğer sessiz alanlarda, açık arazilerdeki sessiz alanlarda, okul ve hastane yakınlarında ve diğer gürültüye duyarlı olan alanlarda, insanların maruz kaldıkları çevresel gürültülere ilişkin standart, esas ve usullerle ilgili düzenlemeleri kapsar.
- (2) Bu Yasa, kişinin kendisinden dolayı maruz kaldığı gürültüyü, işyerlerinde işçilerin maruz kaldığı, evdeki faaliyetlerden kaynaklanan, ulaşım araçlarının iç gürültüsünü, askeri faaliyetlere bağlı ve komşulardan kaynaklanan gürültüleri kapsamaz.
- (3) Yaratılan rahatsızlık da dahil olmak üzere, çevresel gürültüye maruz kalmanın yaratacağı zararlı etkilerden kaçınılır, bunlar engellenir veya öncelik verilerek azaltılır.
- (4) Kentsel iskan yerleri ve açık arazilerdeki sessiz alanlar muhafaza edilir ve korunur.

Çevresel
Gürültü
Yönetimi ile
İlgili Yüküm-
lülük ve
Sorumluluklar

56. (1) Kişilerin huzurunu ve sükununu ve/veya bedensel ve duygusal sağlığını bozacak şekilde gürültü yapmak yasaktır.
- (2) Bu Yasanın 59'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (F) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenen gürültü ile ilgili standartlara uygun olmayan her türlü araç, gereç, ekipman ve ürünler, Çevre Koruma Dairesinin görüşü alınmadan ithal edilemez.
- (3) Hiçbir gerçek veya tüzel kişi, Çevre Koruma Dairesinden izin almaksızın ve verilen izin koşullarına uymaksızın, herhangi kamuya açık bir yerde veya kuvvetlendirilen sesin kamuya açık bir yerde işitilebileceği biçimde veya durumda başka herhangi bir yerde makine veya elektrikle kuvvetlendirilmiş ses çıkaran veya yayın yapan herhangi bir hoparlör, megafon, amplifikatör veya başka ses yükseltici cihaz kullanamaz veya çalıştıramaz veya başkasının kullanmasına veya çalıştırmasına izin veremez.
- (4) Çevrede yaşayan nüfus açısından, bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük ve/veya tüzüklerde belirlenen gürültü seviyeleri üzerinde artışa neden olabilecek projelerle ilgili proje onay veya inşaat izni başvuruları, Çevre Koruma Dairesinin görüşü alınmadan hiçbir makam tarafından onaylanamaz.
- (5) Kentsel iskan alanları ile açık arazilerde yeterli düzeyde sessiz alanın olmasını sağlamak amacıyla alansal gelişim planlarını hazırlayan kamu kurum ve kuruluşları akustik planlamayı da alansal gelişim planlarına dahil etmekle yükümlüdürler.
- (6) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişiler, elde ettikleri ses ve gürültü ile ilgili verileri, bu Yasanın 59'uncu maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenecek yöntemle Çevre Koruma Dairesine iletmekle yükümlüdürler.

Stratejik
Gürültü
Haritaları ve
Gürültü
Eylem
Planları

57. (1) Stratejik gürültü haritaları, gürültü düzeylerinin aşırı olabileceği yerleri ve aşırı gürültüyü önlemek veya azaltmak için adım atılması gereken yerleri tespit etmek amacıyla kentsel iskan yerleri, yollar ve bu Yasanın 59'uncu maddesinin (1)'nci fıkrasının (C) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilecek alanlar için hazırlanırlar.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada sözü edilen stratejik gürültü haritaları temelinde, çevresel gürültü eylem planları kamudan görüş alınarak hazırlanır.

58. (1) Çevre Koruma Dairesi:
- (A) Çevresel gürültü yönetimiyle ilgili bu Yasa kurallarının ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerin uygulanmasını sağlar ve denetler.
- (B) Akustik raporların, çevresel gürültü seviyesi değerlendirme raporlarının, stratejik gürültü haritalarının ve eylem planlarının hazırlanmasına ve bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirlenen çevresel gürültü standartlarının izlenmesi ve uygulanmasını sağlamaya yönelik yöntemlerle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri için eğitimler düzenler.
- (C) Bu Yasanın 59'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (D) ve (E) bentleri uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükler doğrultusunda hazırlanan stratejik gürültü haritaları ve çevresel gürültü eylem planlarıyla ilgili görüş verir.
- (Ç) Gürültüyle ilgili bilgi ve belgelere yönelik her türlü verinin kaydını tutar.
- (2) Belediyeler:
- (A) Bu Yasanın 59'uncu maddesinin (1)'nci fıkrasının (A) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen çevresel gürültü standartları da dahil olmak üzere, bu Yasada çevresel gürültüyle ilgili belirtilen genel kuralları izler ve uygulanmalarını sağlar.
- (B) Kendi sınırları içinden gürültüyle ilgili gelen şikayetleri değerlendirir ve gerekirse yaptırım uygular.
- (C) Bu Yasanın 59'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (C) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüğün gerektirmesi halinde stratejik gürültü haritaları ve çevresel gürültü eylem planları hazırlar.
- (3) Çevre Koruma Dairesi, bu Yasanın 59'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (E) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük çerçevesinde kamuya açık bir yerde veya kuvvetlendirilmiş sesin kamuya açık bir yerde işitilebileceği biçimde amplifikatörlerin kullanılması için izin verebilir.
- (4) (A) Çevre Koruma Dairesi tarafından verilen müzik izinleri bir yıl süre ile geçerlidir.
- (B) Müzik izni için başvuru sahibi aşağıda belirtilen
- (a) Başvuru talebi.
- (b) İlgili belediyeden alınmış işletme izni.

- (c) Planlama onayı.
- (C) İzni olumlu olan gerçek veya tüzel kişiler izni almadan önce asgari ücretin dörtte biri kadar miktarı Gelir ve Vergi Dairesi veya şubelerine yatırıldığına dair makbuzu daireye tebliğ eder.
- (5) Dini tesislerde, ses yükseltici kullanımından çevreye yayılan gürültünün kontrolüne ilişkin esasların belirlenmesinde bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde belirlenen gürültü seviyesi standartları esas alınır ve bunların uygulanmasını sağlamada yetkili kurum Din İşleri Dairesi Başkanlığıdır.
- (6) Ticaret Dairesi, gürültü çıkaran veya çıkarması muhtemel her türlü araç, gereç ve ekipmanın ithaline izin vermeden önce Çevre Koruma Dairesinden görüş almak zorundadır.
- (7) Gümrük ve Rusumat Dairesi, Çevre Koruma Dairesinin bu Yasanın 59'uncu maddesinin (1)'nci fıkrasının (F) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük çerçevesinde belirlenen standartlar uyarınca olumlu görüşü olmadan, gürültü çıkaran veya çıkarması muhtemel araç, gereç ve ekipmanın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine girişine izin verilmez.

Çevresel
Gürültü
Yönetimi ile
İlgili Tüzük
Yapma
Yetkisi

59. (1) Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıdaki hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:
- (A) Toplumun fiziksel ve ruhsal sağlığını korumak için gerekli olan limit değerlerin de dahil olduğu çevresel gürültü standartları.
- (B) Gürültü haritalarının hazırlanmasının da dahil olduğu, çevresel gürültü seviyelerini ölçmek ve değerlendirmek için teknik standart, yöntem ve kurallar.
- (C) Stratejik gürültü haritası ve çevresel gürültü eylem planları hazırlanması gereken iskân yerleri ve başlıca karayolları ve hava alanları.
- (Ç) Gürültü değerlendirmelerine, stratejik gürültü haritalarına ve çevresel gürültü eylem planlarına eklenecek bilgiler.
- (D) Stratejik gürültü haritaları ile çevresel gürültü eylem planlarının hazırlanmasıyla ilgili kamuyu bilgilendirmek ve kamunun görüşünü almak için detaylı düzenlemeler.

- (E) Bu Yasanın 56'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrasında sözü edilen, eğlence tesislerinde veya yükseltilmiş sesin kamuya açık alanlarda işitilebileceği şekilde diğer yerlerde ses ile ilgili etkinliklerin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar.
- (F) Araç, gereç, ekipman ve diğer gürültü çıkaran ürünler ile ilgili izin verilen gürültü seviyeleri ve teknik standartlar.
- (G) Kamuyu zararlı gürültüye karşı korumak için gerekli olan diğer düzenlemeler,
- (2) Bayındırlık ve Ulaştırma işleriyle görevli Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzüklerle aşağıdaki hususlar düzenlenir:
- (A) Hava yolu araçlarının iç ve dış trafiğe açık hava alanlarına iniş ve kalkış yapabilmeleri için hava araçlarının dış gürültü düzeyleri ile yolcu sağlığı açısından bu tarz hava araçlarının iç gürültü düzeylerine ilişkin düzenlemeler.
- (B) Yukarıdaki (1)'nci fıkranın (C) bendi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen başlıca karayolu ve hava alanları için gürültü değerlendirmeleri yapmak, stratejik gürültü haritaları hazırlamak ve bu gürültü kaynaklarından gelen çevresel gürültüyü engellemek veya azaltmak için alınacak önlemleri belirlemek ve uygulamak.

ONİKİNCİ KISIM

Çevresel Estetik

Çevresel Estetik Genel İlkeleri	60.	(1)	Temiz, sakin ve estetik olarak güzel konut alanları halkın yaşam kalitesini artırır. Bu alanların cazip olması için, korunması esastır.
		(2)	Kirletici sanayi faaliyetleri konut alanlarından uzakta yer alır.
Çevresel Estetik ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar	61.	(1)	Proje onayında tasdik edilenden farklı bir amaç için bir binayı veya inşaatı kullanmak yasaktır.
		(2)	Yukarıdaki (1)'inci fıkranın istisnası olarak, Çevre Koruma Dairesinin görüşü alınmış olmak ve ikamet edenlerin rahatsız olma ihtimali gözönünde bulundurulmak şartıyla, bir bina veya inşaatın kullanım amacının değiştirilmesi ilgili Belediye veya Kaymakamlıkca onaylanabilir.

- (3) Konut alanlarında bulunan açık yerlerde ticari amaçla hurda metal, kum, taş, kömür, kereste ve tomruk depolanması yasaktır.
- (4) Herhangi bir konut alanı veya başka yerde inşaat ve yapı çalışması devam ederken, yol kenarlarında ve açık alanlarda, ikamet edenleri rahatsız eden, yolun kullanılmasına engel olan veya görsel estetiği bozan bir şekilde kum, taş ve çimento gibi inşaat malzemeleri depolamak yasaktır.

Çevresel
Estetik ile
İlgili Yetkili
Makamlar

62. (1) Çevre Koruma Dairesi, Belediyelerin ve Kaymakamlıkların işbirliğiyle, bu Yasa kapsamında çevresel estetikle ilgili oluşturulan kurallar ve düzenlemelerin uygulanması ve icra edilmesini kolaylaştıracak ve denetleyecektir.
- (2) Belediyeler, kirletici sanayi faaliyetlerini belediye sınırları içindeki konut alanları dışına çıkarmak için gereken tedbirleri alacak ve kaymakamlıklar, kirletici sanayi faaliyetlerini belediye sınırları dışındaki konut alanlarından çıkarmak için gereken tedbirleri alacaklardır.
- (3) Sanayi faaliyetlerinin ilan edilmiş ve/veya ilan edilecek organize sanayi bölgelerinde yapılması zorunludur.

Çevresel
Estetik ile
İlgili Tüzük
Yapma
Yetkisi

63. Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine, aşağıdaki hususlarda Belediyeler ve Kaymakamlıklar ile görevli Bakanlıkça işbirliği içinde, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:
- (1) Proje onayında tasdik edilenden başka bir amaç için bir bina veya inşaatın kullanım şeklini değiştirmenin onaylanması için kurallar ve usuller.
- (2) Kirletici sanayi faaliyetleri ve ticari amaçlı depolama yerleri konut alanlarından uzaklaştırmak için kurallar ve usuller.

ONÜÇÜNCÜ KISIM Çevre ile İlgili Bilgiler

Çevreyle İlgili
Bilgiler ve
Genel İlkeler

64. (1) Çevreyle ilgili verilecek kararlarda açık bir görüş alış veriş ve daha etkili katılımı desteklemek amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarının çevreyle ilgili sahip olduğu bilgilere kamunun ulaşması sağlanır.

- (2) Çevreyle ilgili bilgiler, aşağıdaki hususlar hakkında yazılı, görsel, sözlü, elektronik olan veya diğer şekillerde bulunan herhangi bir bilgidir:
- (A) Hava ve atmosfer, su, toprak, kara, peyzaj ve doğal alanlar da dahil olmak üzere, sulak alanlar, kıyı ve deniz alanları, biyolojik çeşitlilik ve ilgili unsurları, genetiği değiştirilmiş organizmalarla beraber bunlar arasındaki etkileşim gibi çevreye dair öğelerin durumu.
  - (B) Maddeler, enerji, gürültü, radyasyon veya atık, radyoaktif atık, emisyonlar, deşarjlar ve çevreye salınan diğer şeyler gibi yukarıdaki (A) bendinde belirtilen çevre öğelerini etkileyen veya etkileme olasılığı olan unsurlar.
  - (C) Politikalar, mevzuat, planlar, programlar, çevreyle ilgili anlaşmalar gibi önlemler, idari önlemler de dahil ve yukarıdaki (A) ve (B) bentlerinde belirtilen unsurları etkileyen veya etkileme olasılığı olan faaliyetler ve bu unsurları korumak için tasarlanmış önlem veya faaliyetler.
  - (Ç) Çevre mevzuatının uygulanmasıyla ilgili raporlar.
  - (D) Yukarıdaki (C) bendinde belirtilen önlemler ve faaliyetler çerçevesinde kullanılan maliyet, fayda ve diğer ekonomik analizler ve varsayımlar.
  - (E) Gıda zincirindeki kirlenme de dahil insan sağlığı ve güvenliğinin durumu, ilgili durumlarda yukarıdaki (A) bendinde belirtilen çevre unsurlarının durumundan veya yukarıdaki (B) ve (C) bentlerinde belirtilen maddelerin herhangi birinden bu unsurlar aracılığıyla etkilenen veya etkilenme olasılığı olan insan yaşamı, kültürel alanlar ve inşa edilmiş yapıların durumu.
- (3) Merkezi yönetim ve yerel yönetimler, çevreyle ilgili bilgileri aktif bir biçimde dağıtarak çevreyle ilgili konularda farkındalık düzeyini artırır.
- (4) İnsan faaliyetleri veya doğal sebeplerden insan sağlığı veya çevre için ortaya çıkan herhangi bir yakın tehdit durumunda, kamunun sözkonusu tehditten doğan zararını önlemek veya azaltmak için önlemler almasına olanak tanımak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşların elde ettikleri bilgileri sözkonusu durumdan etkilenebilecek kamu üyelerine hemen ve geciktirilmeden aktarılırlar.

- Çevreyle İlgili Bilgilerle İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar
65. (1) Kamu kurum ve kuruluşları çevreyle ilgili gelen bir bilgi talebine cevaben, sözkonusu bilgiyi içeren veya sözkonusu bilgiden oluşan ilgili belgelerin kopyalarıyla beraber talep edilen bilgiyi en erken zamanda ve herhalukarda bilgi talebinin yapılmasından en fazla bir ay içinde kamunun erişimine sunar.
- (2) Bilgiye erişim ve kamunun katılımıyla ilgili kurallar çerçevesinde haklarını kullanan kişiler cezalandırılmazlar veya katılım gösterdikleri için rahatsız edilmezler.
- (3) Çevre üzerinde önemli etkisi olan faaliyetlerde bulunan işletmeciler, uygun olan durumlarda gönüllü eko-etiket veya eko-denetim programları veya diğer yöntemlerle faaliyetlerinin ve ürünlerinin çevre üzerindeki etkisi hakkında kamuyu düzenli olarak bilgilendirirler.
- Çevreyle İlgili Bilgilerle İlgili Yetkili Makamlar
66. (1) Çevre Koruma Dairesi:
- (A) Havayı, suyu, toprağı, biyolojik çeşitliliğı ve insan sağlığını korumaya yönelik gerekli önlemleri almak için çevrenin durumuyla ilgili düzenli olarak bilgi toplar ve değerlendirir.
- (B) Yukarıda belirtilen bilgilerle ilgili bir veritabanı tutar ve düzenli olarak veritabanını günceller.
- (C) Çevreyi önemli derecede etkileyebilecek önerilmiş veya mevcut faaliyetlerle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına ve kamuya yeterli düzeyde bilgi akışını sağlamak amacıyla sistemler kurar.
- (Ç) Kamunun çevrenin durumuyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının elinde olan bilgilere ulaşmasını sağlar.
- (D) Özellikle bilgiye erişimin, karar alma sürecine katılımın ve çevre konularında yargıya erişimin sağlanmasında ve bilgiye ulaşmada kamuoyuna destek sağlar ve yol gösterir.
- (E) Kirletici salınımı ve transfer kayıtlarının toplanması ve tutulması da dahil kamu telekomünikasyon ağı aracılığıyla çevreyle ilgili bilgilerin kamu tarafından kolayca erişilebilecek elektronik veritabanları çerçevesinde aşamalı olarak mevcut hale gelmesini sağlar.
- (F) Çevrenin kalitesi ve çevre üzerindeki baskılarla ilgili bilgiler de dahil olmak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki çevrenin genel durumuyla ilgili her üç yılda bir rapor yayınlar ve dağıtır.

- (G) Uygun bir aşamada ve seçenekler hala mevcutken, çevre üzerinde önemli bir etkisi olabilecek uygulamaya yönelik tüzük ve diğer hukuki açıdan bağlayıcı olan kural önerilerinin kamunun ulaşımına açık olmasını sağlar.
- (2) Çevre Koruma Dairesi ve bu Yasada yer alan kurallar uyarınca çevreyle ilgili bilgi sağlanması talep edilen tüm diğer kamu kurum ve kuruluşları, bu talepleri karşılarken gerçek maliyetlerini karşılamak için bu Yasanın 67'nci maddesinin (1)'nci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirlenen harç talep etme ve alma yetkisi vardır.
- Ancak talep edilecek harç, yürürlükteki aylık asgari ücretin binde beşinden az ve yürürlükteki aylık asgari ücret miktarından fazla olamaz. Kamu yararına çalışan örgütler sözkonusu olduğunda bu harç talebinden vazgeçilebilir.
- (3) Çevre korumayla ilgili veri, belge, harita ve başka bilgilere sahip olan diğer kamu kurum ve kuruluşları, talep üzerine bu bilgileri Çevre Koruma Dairesine sunmak zorundadırlar.

Çevreyle İlgili Bilgiler ile İlgili Tüzük Yapma Yetkisi

67. Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine aşağıdaki hususlarda Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:

- (1) Talepleri karşılamanın masrafı olarak alınacak harçlar da dahil kamunun, kamu kurum ve kuruluşlarının sahip olduğu çevreyle ilgili bilgilere erişimin talep şekliyle ilgili usul ve esaslar.
- (2) Uygun görüldüğü şekilde genel duyuruyla veya bireysel olarak, çevreyle ilgili karar verme sürecinde erken bir zamanda ve yeterli, zamanında ve etkili bir şekilde kamuya bilgi vermenin usul ve esasları.
- (3) Kamunun erişimine açık bir kirletici emisyon ve transfer kaydıyla ilgili detaylı düzenlemeler.
- (4) Kamunun kolayca ulaşabileceği elektronik veritabanlarında yer alacak çevreyle ilgili diğer bilgiler.

Çevreyle İlgili Bilgiye Erişimin Ret Halleri

68. (1) Çevreyle ilgili bilgi talebi aşağıdaki durumlarda reddedilebilir:

- (A) Talep makul değilse veya çok genel bir şekilde hazırlanmışsa.
- (B) Talebin yapıldığı kamu kurum ve kuruluşu çevreyle ilgili talep edilen bilgilere sahip değilse.
- (C) Gizliliğin yasalarca korunduğu aşağıdaki hallerde:
(a) Ticari ve sanayi bilgilerinin yasalarca korunduğu ve böyle bir korumanın meşru ekonomik çıkarların korunması için gerekli

olduğu hallerde.

Ancak emisyonlara dair bilgiler çevrenin korunmasıyla ilgili olduklarından, açıklanırlar.

- (b) Fikri mülkiyet hakları.
  - (c) Gerçek bir kişiyle ilgili kişisel veri ve/veya dosyalar, sözkonusu kişi bu bilgilerin kamuya açıklanmasına rıza göstermemişse.
  - (ç) Az bulunan türlerin üreme alanları gibi çevreye dair endişeleri ilgilendiren bilgiler.
- (2) Yukarıda talebin reddi için belirtilen durumlar, açıklamanın kamu yararına hizmet etmesine ve talep edilen bilginin çevreye yapılan emisyonlarla ilgili olup olmadığına bakılarak kısıtlayıcı olarak değerlendirilir.
- (3) Bilgiye erişim talebi reddedilen başvuru sahibi, reddin sebepleri de dâhil olmak üzere bilgilendirilir.
- (4) Bu madde uyarınca bilgi talebinin yok sayıldığı, hatalı olarak reddedildiği, kısmen veya tamamen yetersiz cevaplandırıldığı veya sözkonusu kurallara uygun şekilde ele alınmadığını düşünen kişiler, Yüksek Yönetim Denetçisi olan Ombudsmana başvurabilirler.

ONDÖRDÜNCÜ KISIM

Çevre Eğitimi, Denetimi ve Yaptırım

- Çevre Eğitimi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar 69.
- (1) Çevre Koruma Dairesi, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içerisinde:
- (A) Çocukların ve gençlerin eğitimine özel önem vererek, çevre eğitimini teşvik eder ve kamuoyunun çevre bilincini geliştirmek için çalışır.
  - (B) Kamuya bilgi dağıtmak ve çevre koruma konularında eğitmek amacıyla radyo, televizyon ve yazılı medyayla aktif işbirliği yapar.
- (2) Çevreyi korumak ve çevre konularında kamuda farkındalık yaratmak amacıyla Eğitim işleriyle görevli Bakanlık Çevre Koruma Dairesiyle işbirliği halinde;
- (A) Okul öncesinden başlayarak orta öğretime kadar çevre koruma ve sürdürülebilir kalkınmayla ilgili müfredat ve eğitim programlarını temin eder.
  - (B) Çevrenin daha iyi korunması için ek araştırma ihtiyacı olan alanlarda üniversiteleri bilimsel araştırma yapmaya ve bu Yasayı uygulamak amacıyla gerekli olan uzmanlığı geliştirmek için çevre çalışmalarıyla ilgili fakülte veya enstitüler kurulmasını teşvik eder.
- Çevre 70.
- (1) Çevre denetimi ve yaptırımının amacı bu Yasada

Denetimi ve
Yaptırım
Genel İlkeleri

belirtilen yükümlülük ve sorumluluklara uyumu güçlendirmek ve bunların uygulanmasına katkıda bulunmaktır.

- (2) Bu Yasa veya bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük ve/veya tüzükler ve/veya yasal düzenlemeler uyarınca onay, izin veya ruhsatlandırmaya tabi olan tüm sanayi tesisleri ile diğer işletmelerin ve tesislerin onay, izin veya ruhsatlarına uyumları izlenir ve denetlenir.
- (3) Çevre denetimi, yasalarda belirtilen çevreyle ilgili koşullarla uyum sağlanıp sağlanmadığının kontrol edilmesi ve bunlara uyumun teşvik edilmesini ve daha fazla denetim veya yaptırım faaliyetinin gerekli olup olmadığını belirlemek amacıyla belirtilen faaliyetlerin çevre üzerindeki etkilerinin izlenmesini içerir.
- (4) Çevre denetimleri rutin olabilirler ve planlı bir denetim programı çerçevesinde gerçekleştirilebilirler veya şikayetler doğrultusunda veya kazalar, çevresel olaylar ve kuralların ihlalinden dolayı ortaya çıkan durumların soruşturulmasında rutin olmayan bir şekilde gerçekleştirilebilirler.

İşletmecilerin
Denetimle İlgili
Yükümlülük ve
Sorumlulukları

71.

- (1) İzin, ruhsat veya lisans koşullarının veya bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzük veya tüzüklerin veya yasal düzenlemelerin gerektirmesi halinde işletmeciler emisyonlarıyla ve diğer çevre etkileriyle ilgili izleme yapar, yaptıkları izlemelerin sonuçlarıyla ilgili doğru ve düzgün kayıtlar tutar ve bunları düzenli olarak Çevre Koruma Dairesine rapor eder.
- (2) İşletmeciler, izin koşulları gerektirdiği takdirde, kendi emisyonlarının takibini yapmak amacıyla kendi kendini izleme cihazlarını kurarlar.
- (3) Bu Yasanın 70'inci maddesinin (2)'nci fıkrasında belirtilen tesislerin ve firmaların işletmecilerinin izleme ve denetim sırasında tesislere girişe ve talep üzerine, bilgilere, belgelere, ölçümlere ve analizlere ulaşılmasına izin verir.
- (4) Bir denetim sırasında yanlış bilgi vermek veya yapılan faaliyetlere mani olmak yasaktır.

Rutin Çevre
Denetimleri

72.

- (1) Rutin çevre denetimleri planlanır ve bu Yasanın 76'ncı maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüğe uyumlu olur.
- (2) Rutin çevre denetimleri, işletmecilerin ilgili yasal gereklilikler ve kendi faaliyetlerinin çevresel etkileri hakkında bilgi ve anlayışlarını geliştirmeyi ve güçlendirmeyi amaçlar.
- (3) Alan ziyaretlerinin birden fazla denetim makamı tarafından gerçekleştirildiği durumlarda bu makamlar

faaliyetleriyle ilgili bilgileri paylaşır ve alan ziyaretleri ve diğer denetim çalışmaları da mümkün olduğunca eşgüdüm içinde yapılır.

- (4) Alan ziyaretleriyle ilgili bulgular raporlarla belgelenir ve uygun görülen şekilde ilgili denetim, yaptırım makamları ve diğer makamlarla paylaşılır. Özet raporlar her ay kamunun erişimine açık hale getirilir.

Rutin
Olmayan
Çevre
Denetimi

73. (1) Çevreyle ilgili kazalar ve olaylar, çevreyle ilgili gelen şikayetler ve bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerdeki kuralların ihlalinden doğan durumlar aşağıdaki amaçlarla soruşturulur:
- (A) Olayın sebepleri ve çevre üzerindeki etkisini, olaylar ve sonuçlarıyla ilgili sorumluluklar ve olası mesuliyetleri açıklığa kavuşturmak.
- (B) Olayın çevresel etkilerini azaltmak ve mümkünse bunları telafi etmek için kazaya, olaya veya ihlale neden olan kişi ve/veya kişilerin ve ilgili makamların atacakları adımları belirlemek.
- (C) İhlallerden dolayı daha fazla kaza, olay ve durumun meydana gelmesini engellemek amacıyla yapılması gerekenleri belirlemek.
- (Ç) Bu Yasanın Onbeşinci Kısmı uyarınca belirtilen cezalar da dahil olmak üzere yaptırım faaliyetleri uygulamak.
- (2) Rutin olmayan denetimlerin bulguları raporlarla belgelenir ve uygun görüldüğü şekilde ilgili denetim, yaptırım makamları ve diğer makamlarla paylaşılır. Özet raporlar her ay kamunun erişimine açık hale getirilir.

Denetleme
Makamları

74. (1) Çevre Koruma Dairesi aşağıdakilerle uyumu izleyecek, denetleyecek ve uygulatacak olan esas yetkili makamdır:
- (A) Bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerde Çevre Koruma Dairesinin sorumluluğu olarak belirtilen tüm onay, izin ve ruhsatlandırma koşulları.
- (B) Bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükler uyarınca biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik tüm gereklilikler.
- (C) Bu Yasa uyarınca bir başka makama verilmemiş tüm diğer gereklilikler.
- (2) Yukarıdaki (1)'nci fıkranın (A) bendinde belirtilen önlemlere uyulmadığına dair bilginin herhangi diğer bir makamın müfettişlerinin bilgisine gelmesi halinde, sözkonusu müfettişler durumu, ortak saha ziyaretleri ve diğer koordineli denetimler de dahil, ne tür bir denetim yapılacağı ve yaptırım faaliyeti uygulanacağını belirleyebilmesi için Çevre Koruma Dairesine yazılı

olarak bildirir.

- (3) Çevre Koruma Dairesi, bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükler uyarınca kesilen ve/veya yazılan tüm süre ihbarnamelerinin, ceza ihbarnamelerinin, diğer yaptırım belgelerinin veya yazılı ihbarların kaydını tutar.
- (4) Bu Yasada belirtilen ve suç sayılan kısıtlama, yasak ve yükümlülöklere uymayan, çevreye zarar veren, rahatsızlık yapan veya kirlilik yaratan kişilere ait suç alet veya aracına, Çevre Koruma Dairesinin şikayeti üzerine veya polis tarafından el konur ve kişi mahkemeye sevk edilir. Mahkeme el konulan alet veya aracın dava sonunda müsadere edilip edilmemesine karar verir.

Hizmet
Biriminin
Oluşumu ve
Görevleri

75. (1) Çevre Koruma Dairesinin çevre ile ilgili denetimlerini yürütmek amacıyla bir Çevre Koruma Hizmet Birimi oluşturulur.
- (2) Çevre Koruma Hizmet Birimi, Çevre Koruma Dairesi yönetiminde, Bir üniversite veya dengi bir yüksek öğretim kurumundan mezun olan ve ilgili mevzuat uyarınca sözleşmeli olarak atanacak 15 personelden oluşur. Bu personel arasından bir kişi birim sorumlusu, bir kişi de sorumlu yardımcısı olarak görevlendirilir.
- Ancak hizmet birimi sorumlusu ile sorumlu yardımcısının Çevre Mühendisi olması şarttır.
- (3) Çevre Koruma Hizmet Biriminin görev ve sorumlulukları;
- (A) Yürürlükteki mevzuat uyarınca çevrenin korunabilmesi ve sürdürülebilir bir çevre yaratılması amacıyla gerekli denetimleri yapar ve gerekli idari cezaları keser.
- (B) Çevre Koruma Hizmet Birimi, bu Yasa kuralları uyarınca yapacağı denetimleri, birimi sorumlusunun başkanlığında yürütür.
- (4) Çevre Koruma Hizmet Birimi sorumlusunun görev, yetki ve sorumlulukları;
- (A) Çevre Koruma Hizmet Birimi sorumlusu Çevre Koruma Dairesi ile Hizmet Birimi arasındaki koordinasyonu sağlar.
- (B) Çevre Koruma Dairesinin şube amirleri ile gerekli işbirliğini sağlar.
- (C) Birimin her türlü çalışmalarını gözetir ve bir raporla Çevre Koruma Dairesine iletir.

Çevre
Denetimi ile
İlgili Tüzük
Yapma
Yetkisi

76. Çevre Koruma Dairesinin önerisi üzerine Bakanlıkça aşağıdaki hususlarda Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanan bir tüzük ve/veya tüzükler düzenlenir:
- (1) Belli sektörlerin denetimleriyle ilgili usul ve esaslar da dahil olmak üzere, rutin çevre denetimleriyle ilgili usul ve

esaslar.

- (2) Rutin olmayan çevre denetimleriyle ilgili usul ve esaslar,
- (3) İşletmecilerin, tesislerinin ve diğer faaliyetlerin çevre üzerindeki etkisi ile ilgili izleme ve rapor etme görev ve sorumlulukları.

30/2014 77. 30/2014 sayılı yasa ile bu madde yürürlükten kaldırılmıştır.

ONBEŞİNCİ KISIM

Suç ve Cezalar

Cezalarda
Yetki,
Yöntem ve
Tekerrür
CETVEL
34/2020

78. (1) Bu Yasanın 79'uncu maddesinin (3)'üncü fıkrası ile 80'nci maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkralarında belirtilen suçlar ile ilgili olarak, bu Yasaya ekli Cetvelde uygulanacak idari para cezaları Çevre Koruma Dairesi tarafından verilir ve ilgililere ceza ihbarnamesi tahtında yazılı olarak tebliğ edilir.

Ancak ceza ihbarnamesi uygulanmasından önce suçu işleyene ihlali düzeltmesi veya sözkonusu kirliliği temizlemesi veya çevrede yarattığı hasarı telafi etmesi için en fazla otuz güne kadar müddet tanıyan süre ihbarnamesi verilebilir. Eğer ihlal, kirlilik veya yaratılan hasar, belirtilen zaman içerisinde düzeltilmez, temizlenmez veya telafi edilmezse, suçu işleyen gerçek veya tüzel kişiye ceza ihbarnamesi tebliğ edilir.

- (2) Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içerisinde makbuz karşılığında, verilen cezaların Gelir ve Vergi Dairesi veznelerine ödenmesi halinde sözkonusu suç davasız halledilmiş olur ve mahkemeye intikal ettirilmez. On beş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları iki kat artırılır. Artırılmış idari para cezalarının onbeş gün içinde ödenmemesi halinde dosya tanzim edilir ve dosya adli işlem için Hukuk Dairesine gönderilir. İlgili gerçek veya tüzel kişiler, mahkumiyetleri halinde yürürlükteki aylık asgari ücretin on katına kadar para cezasına veya dört yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler ve bu Yasanın 80'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında belirtilen ek yaptırımları uygulayabilir.
- (3) Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi, bu Yasa uyarınca suç sayılan bir eylemi iki veya daha çok kez işlediği takdirde, bu Yasada yer alan idari para cezası miktarı iki kat artırılarak okunur ve yorumlanır.
- (4) Bu Yasa kuralları uyarınca çevreyi kirleten ve suçlu olduğu saptanan gerçek veya tüzel kişiler ödeyecekleri idari para cezalarına ek olarak sebep oldukları kirliliğin ortadan kaldırılmasından da sorumludurlar. Sebep oldukları kirliliği ortadan kaldırmayı reddettikleri

durumda, yaratılan kirlilik ilgili Belediye tarafından kaldırılır ve yapılan harcamalar kirliliği yapandan tahsil edilir.

- (5) Bu Yasada ve bu Yasaya bağlı Cetvelde yer alan ve asgari ücret bazında öngörülen cezalar ve/veya harçlar uygulanırken yürürlükte olan aylık asgari ücret esas alınır.

Ceza
Kuralları

79. (1) Bu Yasanın:

- (A) 7'inci maddesinin (3)'üncü ve (6)'ncı fıkrası kurallarına,
(B) 12'nci maddesi kurallarına,
(C) 19'uncu maddesinin (5)'inci fıkrası kurallarına,
(Ç) 28'inci maddesinin (1)'inci ve (3)'üncü fıkrası kurallarına,
(D) 34'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (Ç) bendi kurallarına,
(E) 38'inci maddesinin (2)'nci fıkrası kurallarına,
(F) 43'üncü maddesinin (3)'ncü fıkrası kurallarına,
(G) 44'üncü maddesinin (6)'ncü fıkrası kurallarına,
(H) 48'inci maddesinin (1)'inci fıkrası kurallarına,
(I) 56'ncı maddesinin (2)'nci ve (3)'üncü fıkrası kurallarına,
(İ) 71'inci maddesinin (3)'üncü ve (4)'üncü fıkrası kurallarına,

aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde yürürlükteki aylık asgari ücret kadar para cezasına veya 1 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

(2) Bu Yasanın;

- (A) 7'nci maddesinin (4)'üncü ve (7)'nci fıkrası kurallarına,
(B) 19'uncu maddesinin (6)'ncü fıkrası kurallarına,
(C) 24'üncü maddenin (3)'üncü fıkrası kurallarına,
(Ç) 28'inci maddesinin (2)'nci, (6)'ncü ve (7)'nci fıkrası kurallarına,
(D) 34'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) ve (C) bendi kurallarına, (2)'nci fıkrasının (A) ve (C) bendleri kurallarına, (4)'üncü ve (5)'inci fıkrası kurallarına
(E) 47'nci maddesinin (3)'üncü, (5)'inci, (8)'inci ve (13)'üncü fıkrası kurallarına,

aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde yürürlükteki aylık asgari ücretin 2 katına kadar para cezasına veya 1 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

(3) Bu Yasanın;

- (A) 7'nci maddesinin (1)'inci fıkrası kurallarına,
(B) 9'uncu maddesinin (8)'inci ve (9)'uncu fıkraları

- kurallarına,
- (C) 11'inci maddesinin (1)'inci fıkrası kurallarına,
  - (Ç) 13'üncü maddesinin (1)'inci fıkrası kurallarına,
  - (D) 19'uncu maddesinin (2)'nci ve (4)'üncü fıkrası kurallarına,
  - (E) 34'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (B) ve (E) bendi kurallarına ve (3)'üncü fıkrası kurallarına,
  - (F) 44'üncü maddesinin (1)'inci ve (7)'nci fıkrası kurallarına,
  - (G) 47'nci maddesinin (9)'uncu fıkrası kurallarına,
  - (H) 71'inci maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkrası kurallarına,

aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde yürürlükteki aylık asgari ücretin 4 katına kadar para cezasına veya 1 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

(4) Bu Yasanın:

- (A) 19'uncu maddesinin (7)'nci ve (8)'inci fıkrası kurallarına,
- (B) 36'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (C) bendi ve (2) fıkrası kurallarına,
- (C) 44'üncü maddesinin (8)'inci fıkrası kurallarına,
- (Ç) 61'inci maddesinin (4)'üncü fıkrası kurallarına,

aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde yürürlükteki aylık asgari ücretin 6 katına kadar para cezasına veya 2 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

(5) Bu Yasanın, 50'inci maddesinin (1)'inci ve (5)'inci fıkrası kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde yürürlükteki aylık asgari ücretin 8 katına kadar para cezasına veya 2 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

(6) Bu Yasanın;

- (A) 36'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (B) bendi kurallarına, ve

(B) 45'inci maddesinin (4)'üncü fıkrası kurallarına, aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde aylık asgari ücretin 12 katına kadar para cezasına veya 2 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

(7) Bu Yasanın, 24'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrası kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde aylık asgari ücretin 25 katına kadar para cezasına veya 10 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

- (8) Bu Yasanın, 7'nci maddesinin (2)'nci fıkrası kurallarına aykırı şekilde alıcı ortamların içine veya üstüne ve izinli geri dönüşüm veya bertaraf etme sahalarının dışındaki alanlara atık bırakılması, boşaltılması veya atılmasına neden olabilecek faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde aşağıda belirtilen hacim ölçümlerine göre para cezasına veya hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler:
- (A) 1m³'den daha az yapılan eyleme yürürlükteki aylık asgari ücret kadar para cezasına veya altı aya kadar hapis cezasına.
- (B) 1m³'den 10m³'e kadar yapılan eyleme yürürlükteki aylık asgari ücretin 2 katına kadar para cezasına veya 1 yıla kadar hapis cezasına.
- (C) 10m³'den daha fazla yapılan eyleme yürürlükteki aylık asgari ücretin 4 katına kadar para cezasına veya 2 yıla kadar hapis cezasına.
- (9) Bu Yasanın, 19'uncu maddesinin (1)'inci fıkrası kurallarına aykırı şekilde Çevre Koruma Dairesinden atık su deşarj izni olmadan, kanalizasyon sistemleri, septik tanklar ve emici kuyulardan gelen kentsel atık suyun ya da endüstriyel atık suların doğrudan alıcı ortama deşarj eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olur ve mahkumiyetleri halinde aşağıda belirtilen hacim ölçümlerine göre para cezasına veya hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler:
- (A) 1m³'den daha az yapılan eyleme yürürlükteki aylık asgari ücret kadar para cezasına veya altı aya kadar hapis cezasına.
- (B) 1m³'den daha çok yapılan eyleme yürürlükteki aylık asgari ücretin 2 katına kadar para cezasına veya 1 yıla kadar hapis cezasına.
- (C) Tehlikeli atıklarda ise yürürlükteki aylık asgari ücretin 4 katına kadar para cezasına veya 2 yıla kadar hapis cezasına.
- (10) (A) Bu Yasanın, 24'üncü maddesinin (1)'inci fıkrası kurallarına aykırı şekilde, atığı bir gemiden diğerine atık transferi de dahil evsel veya diğer atığı kara sularına deşarj eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde hacim ölçümlerine göre aşağıdaki para cezasına veya hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler:
- (a) 10 – 18 gros ton arası gemiler ve diğer deniz araçlarından yapılan eyleme, yürürlükteki aylık asgari ücretin 4 katına

- kadar para cezasına veya 2 yıla kadar hapis cezasına.
- (b) Tankerler de dahil 18 – 1000 gros ton arası her tür gemiden yapılan eyleme, yürürlükteki aylık asgari ücretin 20 katına kadar para cezasına veya 10 yıla kadar hapis cezasına.
- (c) Tankerler de dahil 1000 gros tondan fazla olan her tür gemiden yapılan eyleme, yürürlükteki aylık asgari ücretin 80 katına kadar veya 15 yıla kadar hapis cezasına.
- (B) Bu Yasanın, 24'üncü maddesinin (2)'nci fıkrası kurallarına aykırı şekilde, kara sularına yağ, petrol, yağlı sintine veya balast suyu deşarjı yapan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde hacim ölçümlerine göre aşağıdaki para cezasına veya hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir:
- (a) Tankerler de dahil 1000 gros tondan az eyleme, yürürlükteki aylık asgari ücretin 20 katına kadar para cezasına veya 10 yıla kadar hapis cezasına,
- (b) Tankerler de dahil 1000 – 4000 gros ton arası eyleme, yürürlükteki aylık asgari ücretin 40 katına kadar para cezasına veya 15 yıla kadar hapis cezasına,
- (c) Tankerler de dahil 4000 gros tondan fazla eyleme, yürürlükteki aylık asgari ücretin 60 katına kadar para cezasına veya 20 yıla kadar hapis cezasına.
- (11) Bu Yasanın, 13'üncü maddesinin (2)'nci fıkrası kurallarına aykırı şekilde, her türlü alıcı ortama tehlikeli atık atan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde hacim ölçümlerine göre aşağıdaki para cezasına veya hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler:
- (A) 5m³'den daha az eyleme, yürürlükteki aylık asgari ücretin 8 katına kadar veya 2 yıla kadar hapis cezasına,
- (B) 5m³'den daha fazla eyleme, yürürlükteki aylık asgari ücretin 12 katına kadar veya 2 yıla kadar hapis cezasına.
- (12) Bu Yasa tahtında çıkarılan tüzük kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde yürürlükteki aylık asgari ücretin 2 katı kadar para cezasına veya 2 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Çevreyi
Kirleten
Faaliyetlerin
Durdurulması
ve Diğer Ek
Yaptırımlar

80. (1) (A) Bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerdeki yasaklara uymayan gerçek veya tüzel kişilerin sahip olduğu tesis ve işletmeler Çevre Koruma Dairesi tarafından, üç güne kadar kısmen veya tamamen faaliyetten men edilir.
- (B) Yukarıdaki (A) bendinde öngörülen süre sonunda, yasaklara uymama durumunun devamı halinde, tesis ve işletmeler on beş güne kadar kısmen veya tamamen faaliyetten men edilir.
- (C) Yukarıdaki (B) bendinde öngörülen süre sonunda, yasaklara uymama durumunun devamı halinde ise tesis ve işletmeler kısmen veya tamamen, süresiz olarak faaliyetten men edilir.
- (2) Bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen tüzüklerdeki yükümlülükleri yerine getirmeyen gerçek veya tüzel kişilere Çevre Koruma Dairesi tarafından, yükümlülüklerini yerine getirmeleri için yapılan faaliyetlerin kapsamı da dikkate alınarak otuz güne kadar süre verilir. Verilen süre sonunda yükümlülüğünü yerine getirmeyen gerçek veya tüzel kişilerin tesis ve işletmeleri süreli veya süresiz olarak, kısmen veya tamamen faaliyetten men edilir.
- (3) Çevre Koruma Dairesi ayrıca verilmiş olan izin, onay veya lisansın ilgili koşullarında değişiklik yapabilir ve/veya iptal edebilir.

Mahkemenin
Ek Yaptırım
Yetkisi

81. Mahkeme, ilgili gerçek veya tüzel kişilerin mahkumiyetleri halinde, bu Yasanın 79'uncu maddesinde belirtilen cezalara ek olarak aşağıdaki cezaları da verebilir:

- (1) Suç işlerken kullanılan ve ilgili gerçek veya tüzel kişiye ait alet veya araçların müsadere edilmesi.
- (2) Çevreye verilen zararın iyileştirilmesi ve yapıların kaldırılması da dahil olmak üzere alanın faaliyet başlamadan önceki durumuna getirilmesi.
- (3) İhlalden elde edilen tüm ekonomik gelirlere el konulması.
- (4) Ekonomik faaliyetlerin askıya alınması veya tesisin kapatılması.
- (5) Haklardan mahrum etme veya hakların askıya alınması.

Diğer Cezalar

82. (1) Çevresel Etki Değerlendirmesi Komisyonunun görüşünde yer alan ve proje onayına eklenmiş koşullara uyulmadığı durumlarda, Çevre Koruma Dairesi tek taraflı olarak verilen tüm onay, izin, ruhsat, lisansları iptal etme, verilen teşvikleri geri alma ve projenin uygulanmasını durdurma yetkisine sahiptir.
- (2) Limanlar Dairesi Müdürlüğü resen veya liman sınırları dışında Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından bu

Yasanın 24'üncü maddesine aykırı hareket ettiği tesbit edilip Limanlar Dairesi Müdürlüğüne bildirilen ve bu Yasada öngörülen cezayı derhal ödemeyen ve gerekli teminat veya kefalet göstermeyen gemiler veya deniz araçlarını, tek taraflı olarak seyrüseferden men etme ve yasal işlem hakkına sahiptir.

ONALTINCI KISIM Geçici Kurallar

- Geçici Madde Bu Yasanın Yürürlüğe Girdiği Tarihten Önce Verilen Ruhsat, İzin ve Onayların Geçerliliği
21/1997
36/2001
24/2004
51/2007
- Geçici Madde Belediye ve Mevcut İşletmelerin Atıkları Toplama Süresi
2. Bu Yasanın 9'uncu maddesi uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükler, Bakanlar Kurulunca onaylanıp Resmi Gazete'de yayımlanana kadar Belediyeler ve diğer mevcut işletmeciler, belediye atıklarını ve belediye atığı dışındaki atıkları toplamaya ve bunları taşımaya devam edebilirler.
- Geçici Madde Mevcut Septik Tankların Uyumlaştırılması
3. Bu Yasanın 21'inci maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca yayımlanacak tüzük yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak üç yıl süre içinde, bu tarihten önce açılan septik tankların bu standartlara uymaları gerekir.
- Geçici Madde Belediyelere Tanınacak Süre
4. Bu Yasanın 21'inci maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen tüzükte belirtilen standartlara henüz uyum sağlamamış olan Belediyeler, bu tüzüğün Bakanlar Kurulunca onaylanmasından itibaren iki yıl içinde, bu uyumu sağlamak amacıyla kurulacak atık su toplama, arıtma ve deşarj sistemleri için yer seçimi, proje tasarımı, ihale, inşaat ve işletme prosedürlerini içeren detaylı bilgi ve iş termin planını Çevre Koruma Dairesine sunar ve bu uyumu aşağıda belirtilen tarihlere kadar sağlamakla yükümlüdür:
(1) 1 Nüfus eşdeğeri 15,000 üzerinde ise 2015,

(2) 1 Nüfus eşdeğeri 2,000 ile 15,000 arasında ise 2020.

Geçici Madde
Tüzüklerin
Hazırlanma-
sına İlişkin
Süre

5. Bu Yasa tahdında çıkarılması öngörülen tüzükler, bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içerisinde hazırlanır ve yürürlüğe konur.

Geçici Madde
Bu (Değişiklik)
Yasasının
Yürürlüğe Girdiği
Tarih İtibariyle
Fonun Varlık ve
Kaynakları ile
İlgili Kurallar
30/2014

1. Bu (Değişiklik) Yasasının yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak, bu (Değişiklik) Yasası ile yürürlükten kaldırılan Fonun mevcut vadeli ve vadesiz mevduatları, borçları ve alacakları Maliye İşleri ile Görevli Bakanlığa, taşınır ve taşınmazları ise Çevre Koruma Dairesinin bağlı olduğu Bakanlığa devredilir. Devir ve tasfiye işleri Maliye İşleri ile Görevli Bakanlık tarafından yerine getirilir.

Geçici Madde
Kamu Kurumu
Tarafından
İşletilen Büyük
Yakma
Tesislerinin
Durumu
34/2020

1. Bu Değişiklik Yasası ile değiştirilen Esas Yasanın 36'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrası ile getirilen yükümlülükler, büyük yakma tesisinin kamu kurumu tarafından işletilmesi halinde ve kurumun baca gazı emisyon değerlerini düşürmeye yönelik yatırıma 1 yıl içerisinde başlaması şartıyla, bu Değişiklik Yasasının yürürlüğe girdiği tarihten 3 yıl sonra başlar.

ONYEDİNCİ KISIM Son Kurallar

Yürürlükten
Kaldırma
21/1997
36/2001
24/2004
51/2007

83. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak Çevre Yasası, bu Yasa kuralları uyarınca yapılan işlemlere halel gelmeksizin yürürlükten kalkar.

Ancak yürürlükten kaldırılan Çevre Yasası altında çıkarılan tüzüklerin bu Yasa ile çelişmeyen kuralları, bu Yasanın öngördüğü tüzükler çıkarılıncaya kadar yürürlükte kalır.

Yürütme
Yetkisi

84. Bu Yasa, Bakanlık tarafından yürütülür.

Yürürlüğe
Giriş

85. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

CETVEL (Madde 78) (Değ.34/2020)			
	SUÇUN KISA İZAHİ	SABİT PARA CEZASI (TL)	MADDE
1.	Çevre Koruma Dairesinden izin almadan ticari ve belediye atığı yönetim faaliyetlerinde bulunma	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	7'nci maddenin (1)'inci fıkrası
2.	İzin koşullarına uymadan ticari ve belediye atığı yönetim faaliyetlerinde bulunma	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	7'nci maddenin (1)'inci fıkrası
3.	Alıcı ortamların içine veya üstüne ve izinli geri dönüşüm veya bertaraf etme sahalarının dışındaki alanlara atık bırakılması, boşaltılması veya atılması (A) < 1 m ³ (B) 1 -10 m ³ (C) >10 m ³	(A)Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar (B)Aylık asgari ücret kadar (C)Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	7'nci maddenin (2)'nci fıkrası
4.	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine atık ithali ve girişi	Aylık asgari ücretin 6 katı kadar	7'nci maddenin (3)'üncü fıkrası
5.	Ömrü dolmuş olan ürünlerin toplanmasını, taşınmasını, geri dönüştürülmesini ve çevreye zarar vermeyecek şekilde bertaraf ettirilmesini sağlamamak	Aylık asgari ücret kadar	7'nci maddenin (4)'üncü fıkrası
6.	Atıktan kaynaklanan zarar ve/veya kirliliği telafi etmeme ve/veya temizlememe	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	7'nci maddenin (5)'inci fıkrası
7.	Üretilen, bertaraf edilen ve geri dönüştürülen atıkların doğru ve düzgün kayıtlarını tutmama	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	7'nci maddenin (6)'ncı fıkrası
8.	Atıkların bu Yasanın 36'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (C) bendi kapsamında hazırlanacak atıkların yakılması ile ilgili tüzük koşulları dışında yakma	Aylık asgari ücret kadar	7'nci maddenin (7)'nci fıkrası
9.	Ömrünü doldurmuş ürün üreticilerinin sorumluluklarını belirleyen tüzüklerin kurallarına aykırı hareket etme	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	9'uncu maddenin (8)'inci ve (9)'uncu fıkraları
10.	Çevre Koruma Dairesinden lisans almadan bertaraf etme ve geri dönüştürme faaliyetlerinde bulunmak	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	11'inci maddenin (1)'inci fıkrası
11.	Belediye atığı dışındaki atıkları, söz	Aylık asgari ücretin ½'si	12'nci

	konusu taşınma işlemini yapmak için Çevre Koruma Dairesinden lisans almadan toplamak veya taşımak	kadar	maddenin (1)'inci fıkrası
12.	Çevre Koruma Dairesine kayıtlı olmadan belediye atığı taşımak veya toplamak	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	12'nci maddenin (2)'nci fıkrası
13.	Mali Yükümlülük Sigortası yaptırmama	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	13'üncü maddenin (1)'inci fıkrası
14.	Her türlü alıcı ortama tehlikeli atık atmak (A) >5 m ³ (B) <5 m ³	(A) Aylık asgari ücretin 4 katı kadar (B) Aylık asgari ücretin 6 katı kadar	13'üncü maddenin (2)'nci fıkrası
15.	Çevre Koruma Dairesinden atık su deşarj izni olmadan, kanalizasyon sistemleri, septik tanklar ve emici kuyulardan gelen kentsel atık suyun ya da endüstriyel atık suların doğrudan alıcı ortama deşarj edilmesi (A) < 1 m ³ (B) > 1 m ³ (C) Zararlı maddeler içeriyorsa	(A) Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar (B) Aylık asgari ücret kadar (C) Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	19'uncu maddenin (1)'inci fıkrası
16.	İçme suyu rezervuarlarına veya yeraltı su kaynaklarına atık ve atık su deşarj etmek veya bu rezervuarlardaki su kalitesini olumsuz etkileyecek herhangi bir faaliyette bulunmak	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	19'uncu maddenin (2)'nci fıkrası
17.	Kanalizasyon sistemlerinin var olduğu bölgelerde septik tanklara ve emici kuyulara su deşarj etmek	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	19'uncu maddenin (4)'üncü fıkrasının (A) bendi
18.	Endüstriyel atık sularını kanalizasyon sistemlerine deşarj etmeden önce ön arıtma yapma	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	19'uncu maddenin (4)'üncü fıkrasının (B) bendi
19.	Yeni septik tankların teknik standartlara uyumlu olmaması	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	19'uncu maddenin (5)'inci fıkrası
20.	Bir akiferin, dere, dere yatağı veya kıyı şeridinin 500 metre yakınına yeni bir septik tank veya emici kuyu inşa etmek	Aylık asgari ücret kadar	19'uncu maddenin (6)'ncı fıkrası

21.	Belediye toplama ve arıtma sistemine bağlanıncaya kadar, yeni yerleşim yerleri inşaa eden kişilerin mezkur yerleşim yerlerinden evsel atık suyu toplayıp arıtmaması	İhlalin olduğu her 3 ay için aylık asgari ücretin 3 katı kadar	19'uncu maddenin (7)'nci fıkrası
22.	Bağlantı sağlanana kadar, inşa eden ve/veya mezkur yerlerde yaşayan kişilerin evsel atık su arıtma sistemlerinin çalışmasını ve idame edilmesini sağlamaması	İhlalin olduğu her 3 ay için aylık asgari ücretin 3 katı kada	19'uncu maddenin (8)'inci fıkrası
23.	Çevre Koruma Dairesinden izin almadan septik maddeleri ve diğer atık suyu taşımak	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	19'uncu maddenin (9)'uncu fıkrası
24.	Çevre Koruma Dairesinden izin almaksızın atık su arıtma tesisi veya tuzlu su arıtma tesisi inşa etmek	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	19'uncu maddenin (10)'uncu fıkrası
25.	Atığın bir gemiden diğerine veya herhangi bir tesise transferi veya tahliyesi esnasında veya herhangi bir şekilde gerçekleşen kazalar da dahil, evsel veya diğer atığın kara sularına deşarjı, (A) 10 – 18 gros ton arası gemiler ve diğer deniz araçları (B) Tankerler de dahil 18 – 1000 gros ton arası her tür gemi (C) Tankerler de dahil 1000 gros tondan fazla olan her tür gemi	(A) Aylık asgari ücretin 10 katı kadar (B) Aylık asgari ücretin 50 katı kadar (C) Aylık asgari ücretin 100 katı kadar	24'üncü maddenin (1)'inci fıkrası
26.	Kara sularına yağ, petrol, yağlı sintine veya balast suyu deşarjı (Bir gemiden diğerine veya herhangi bir tesise transferi veya tahliyesi esnasında veya herhangi bir şekilde gerçekleşen kazalar da dahil) (A) Tankerler de dahil 1000 gros tondan az gemiler (B) Tankerler de dahil 1000 – 4000 gros ton arası gemiler (C) Tankerler de dahil 4000 gros tondan fazla gemiler	(A) Aylık asgari ücretin 40 katı kadar (B) Aylık asgari ücretin 80 katı kadar (C) Aylık asgari ücretin 100 katı kadar	24'üncü maddenin (2)'nci fıkrası
27.	Hafriyat atıkları, moloz, benzeri atıklar, evsel atıklar, ve su arıtma ve proses atığı çamurları da dahil diğer atıkların atılması	Aylık asgari ücret kadar	24'üncü maddenin (3)'üncü fıkrası
28.	Çevre Koruma Dairesi'nden önceden izin alınmadan, dökülen yağı dağıtmak veya inceltmek amacıyla kimyasallar kullanma	Aylık asgari ücretin 20 katı kadar	24'üncü maddenin (4)'üncü fıkrası
29.	Çevre Koruma Dairesi tarafından sıralanmış maddeler dışında kalan	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	28'inci maddenin

	maddeleri yakmak		(1)'inci fıkrası
--	------------------	--	------------------

30.	Çevre Koruma Dairesinden yazılı izin almadan kimyasal madde veya atık yağ yakılması veya kullanılması	Aylık asgari ücret kadar	28'inci maddenin (2)'nci fıkrası
31.	Motorlu araçların emisyon standartlarına uygun olmaması	Uygun olması için 30 gün verilir, olmazsa aylık asgari ücretin ½'si kadar	28'inci maddenin (3)'üncü fıkrası
32.	Çevre Koruma Dairesinin olumlu görüşü olmadan, bu fıkra kapsamına giren sanayi tesisleri ve diğer faaliyet veya işletmelerde bu fıkroda belirtilen yakıt veya maddelerin kullanılması, yakılması, depolanması veya muhafaza edilmesi	Aylık asgari ücret kadar	28'inci maddenin (6)'ncü fıkrası
33.	Çevre Koruma Dairesinin olumlu görüşü olmadan, fıkra kapsamına giren madde veya ürünlerin ithal edilmesi ve/veya üretilmesi	Aylık asgari ücret kadar	28'inci maddenin (7)'nci fıkrası
34.	Kirliliğe karşı tüm uygun önleyici önlemler almama	Aylık asgari ücret kadar	34'üncü maddenin (1)'inci fıkrasının (A) bendi
35.	Ciddi boyutta kirlilik yaratma	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	34'üncü maddenin (1)'inci fıkrasının (B) bendi
36.	Aşırı atık üretimi, atığın değerlendirilmemesi ve/veya bertaraf edilmesi sırasında çevrede etki yapması	Aylık asgari ücret kadar	34'üncü maddenin (1)'inci fıkrasının (C) bendi
37.	Enerjinin etkin şekilde kullanılmaması	Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar	34'üncü maddenin (1)'inci fıkrasının (Ç) bendi
38.	Kazaları önlemek ve sonuçlarını sınırlandırmak için önlem almama	Aylık asgari ücret kadar	34'üncü maddenin (1)'inci fıkrasının (D) bendi

39.	Faaliyetlerin durdurulmasından sonra kirliliği temizlememek	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	34'üncü maddenin (1)'inci fıkrasının (E) bendi
40.	İzinsiz veya izin koşullarına uymadan herhangi bir sanayi faaliyetinde bulunma, herhangi bir sanayi faaliyetini izinsiz ve/veya izin koşullarına uygun olmadan gerçekleştirme	Aylık asgari ücret kadar	34'üncü maddenin (2)'nci fıkrası
41.	İşletmecinin izin koşullarına uygun bir şekilde faaliyette bulunulmasını sağlamaması	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	34'üncü maddenin (3)'üncü fıkrası
42.	Doğru ve düzgün kayıtlar tutmama veya denetim sırasında vermeme	Aylık asgari ücret kadar	34'üncü maddenin (4)'üncü fıkrası
43.	Önemli bir değişiklik olması durumunda Çevre Koruma Dairesine bildirmeme	Aylık asgari ücret kadar	34'üncü maddenin (5)'inci fıkrası
44A.	Büyük yakma tesisleri ile ilgili çıkarılan tüzüklerin kurallarına aykırı hareket etmek	Aylık asgari ücretin 50 katı kadar	36'ncı maddenin (3)'üncü fıkrasının (A) bendi
44B.	Baca gazı sürekli emisyon izleme sistemi kurmamak, sürekli emisyon izleme sisteminin doğru bir şekilde çalışmasını sağlamamak, bu sistemde meydana gelen arızaları gidermemek ve bu sistemin çalıştırılmasını tüzük kurallarına göre yapmamak	Aylık asgari ücretin 100 katı kadar	36'ncı maddenin (3)'üncü fıkrasının (B) bendi
44C.	Baca gazı standartlarını sağlamak amacıyla tesisine baca gazı arıtma donanımı kurmamak, bu donanımın verimli bir şekilde çalışmasını sağlamamak, bu donanımda meydana gelen arızaları gidermemek ve bu donanımın çalıştırılmasını tüzük kurallarına göre yapmamak	Aylık asgari ücretin 100 katı kadar	36'ncı maddenin (3)'üncü fıkrasının (C) bendi
44Ç.	Emisyon sınır değerlerini sağlamamak	Aylık asgari ücretin 100 katı kadar	36'ncı maddenin (3)'üncü fıkrasının (Ç) bendi
45A.	Atık yakma tesisleri ile ilgili çıkarılan tüzüklerin kurallarına aykırı hareket etmek	Aylık asgari ücretin 50 katı kadar	36'ncı maddenin (4)'üncü fıkrasının (A) bendi
45B.	Baca gazı sürekli emisyon izleme sistemi kurmamak, sürekli emisyon izleme sisteminin doğru bir şekilde	Aylık asgari ücretin 100 katı kadar	36'ncı maddenin (4)'üncü fıkrasının (B)

	çalışmasını sağlamamak, bu sistemde meydana gelen arızaları gidermemek ve bu sistemin çalıştırılmasını tüzük kurallarına göre yapmamak		bendi
45C.	Baca gazı standartlarını sağlamak amacıyla tesisine baca gazı arıtma donanımı kurmamak, bu donanımın verimli bir şekilde çalışmasını sağlamamak, bu donanımda meydana gelen arızaları gidermemek ve bu donanımın çalıştırılmasını tüzük kurallarına göre yapmamak	Aylık asgari ücretin 100 katı kadar	36'ncı maddenin (4)'üncü fıkrasının (C) bendi
45Ç.	Emisyon sınır değerlerini sağlamamak	Aylık asgari ücretin 100 katı kadar	36'ncı maddenin (4)'üncü fıkrasının (Ç) bendi
46A.	Uçucu organik bileşiklerin emisyonlarını azaltmak için çözümler kullanan tesisler ile ilgili çıkarılan tüzük kurallarına aykırı hareket etmek	Aylık asgari ücret kadar	36'ncı maddenin (5)'inci fıkrası
46B.	(A)Petrol depolama, yükleme veya boşaltımından kaynaklanan uçucu organik bileşik salınımlarının kontrolüne yönelik tüzük kurallarına aykırı hareket etmek (B)Motorlu araçların akaryakıt istasyonlarında yakıt ikmali yaparken uçucu organik bileşiklerinin emisyonunun izlenmesine ilişkin tüzük kurallarına aykırı hareket etmek	(A)Aylık asgari ücretin 20 katı kadar (B) Aylık asgari ücret kadar	36'ncı maddenin (6)'ıncı fıkrasının (A) ve (B) bendleri
47.	Çevre Koruma Dairesinden çevre izni almadan faaliyete geçen tesisler	Aylık asgari ücret kadar	38'inci maddenin (2)'nci fıkrası
48.	Ekolojik Etki Değerlendirme olumlu görüşündeki koşulların herhangi birine uymama	Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar	43'üncü maddenin (3)'üncü fıkrası
49.	Herhangi bir yaban kuşu kasıtlı olarak öldürmek, yakalamak veya diğer şekillerde zarar vermek (Av Yasası uyarınca avlamak izin verilmemişse veya Çevre Koruma Dairesinden izin alınmamışsa) (A) Koruma altında ise (B) Nesli tükenme tehlikesi var ise	(A) Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar (B) Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	44'üncü maddenin (1)'inci fıkrasının (A) ve (E) bentleri

50.	Canlı veya ölü olarak yaban kuşa sahip olma/ satma (A) Koruma altında ise (B) Nesli tükenme tehlikesi var ise	(A) Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar (B) Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	44'üncü maddenin (2)'nci fıkrası
51.	Koruma altında olduğu belirlenmiş olan yaban hayvanları kasten öldürme, yakalama veya habitatları da dahil olmak üzere herhangi bir şekilde zarar verme (A) Koruma altında ise (B) Nesli tükenme tehlikesi var ise	(A) Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar (B) Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	44'üncü maddenin (3)'üncü fıkrasının (A) ve (F) bentleri
52.	Koruma altında olan bitkileri kastan koparma, toplama, yok edilmesi, sahip olunması, takas edilmesi veya satılması (A) Koruma altında ise (B) Nesli tükenme tehlikesi var ise	(A) Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar (B) Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	44'üncü maddenin (4)'üncü fıkrasının (A) ve (B) bentleri
53.	Deniz ortamında da dahil, koruma altındaki flora ve fauna ile ilgili yapılacak her türlü bilimsel araştırma, adaptasyon ve iyileştirme çalışmaları Çevre Koruma Dairesi'nin izni olmadan yapılması	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	44'üncü maddenin (6)'ncı fıkrası
54.	Yaban hayvanlarını herhangi bir bilimsel deney için kullanma	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	44'üncü maddenin (7)'inci fıkrası
55.	Sulak alanların, arazi kazanmak amacıyla ve/veya başka herhangi bir maksat ile, boşaltılması, doldurulması ve/veya kurutulması	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	44'üncü maddenin (8)'inci fıkrası
56.	Çevreye genetiği değiştirilmiş organizmalar bırakmak veya çevreye bırakmak amacıyla herhangi bir genetiği değiştirilmiş organizma ithal etmek	Aylık asgari ücretin 6 katı kadar	45'inci maddenin (4)'üncü fıkrası
57.	Uluslararası önemi olan sulak alanların özellikleri, ekolojik özellikleri ve kabul edilebilir kullanımları ile ilgili tüzük kurallarına aykırı davranmak	Aylık asgari ücret kadar	47'nci maddenin (3)'üncü fıkrası

58.	Biyolojik Çeşitlilik Ağı içinde olan bir alan üzerinde önemli etkisi olabilecek faaliyet, plan ve projelerin Ekolojik Etki Değerlendirmeleri nasıl yapılacağını düzenleyen kurallarla ilgili tüzük kurallarına aykırı davranmak	Aylık asgari ücret kadar	47'nci maddenin (5)'inci fıkrası
59.	Yaban kuş türleri popülasyonlarının özellikle ekolojik, bilimsel ve kültürel gerekliliklere uygun düzeyde muhafaza edebilmek için gerekli kurallar ve alınacak önlemler ile ilgili tüzük kurallarına aykırı davranmak	Aylık asgari ücret kadar	47'nci maddenin (6)'ıncı fıkrası
60.	Deniz ortamları da dahil olmak üzere, koruma altındaki flora ve fauna ile ilgili yapılacak bilimsel araştırma, koruma faaliyetlerini izinlendirme ile ilgili usul ve esaslar ile ilgili tüzük kurallarına aykırı davranmak	Aylık asgari ücret kadar	47'nci maddenin (8)'inci fıkrası
61.	Nesli tükenmekte olan türlerin uluslararası ticaretinin kontrolü ile ilgili çıkarılması öngörülen tüzük kurallarına aykırı davranmak	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	47'nci maddenin (9)'uncu fıkrası
62.	Sulak alanların korunması ve yönetimine ilişkin usul ve esaslar ile ilgili tüzük kurallarına aykırı davranmak	Aylık asgari ücret kadar	47'nci maddenin (13)'üncü fıkrası
63.	Tüzükte belirtilen tedbirlerin aksini uygulamak ve/veya uygulattırmak yasaktır.	Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar	48'inci maddenin (1)'inci fıkrası
64.	Çevresel Etki Değerlendirmesi Tüzüğü kapsamında olan bir proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırma raporu hazırlamama	Aylık asgari ücretin 4 katı kadar	50'nci maddenin (1)'inci fıkrası
65.	Çevresel Etki Değerlendirmesi görüşünde belirtilen şartlara uymama	Aylık asgari ücretin 4 katı kadar	50'nci maddenin (5)'inci fıkrası
65A.	Kişilerin huzurunu ve sükununu ve/veya bedensel ve duygusal sağlığını bozacak şekilde gürültü yapmak	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	56'ncı maddenin (1)'inci fıkrası
66.	Çevre Dairesi'nden olumlu görüş almaksızın, gürültü seviye standartlarına uygun olmayan araç, gereç, ekipman veya diğer gürültü çıkaran ürün ithal etmek	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	56'nci maddenin (2)'nci fıkrası

67.	Çevre Koruma Dairesinden izin almaksızın veya verilen iznin koşullarına uymaksızın, herhangi kamuya açık bir yerde veya kuvvetlendirilen sesin kamuya açık bir yerde işitilebileceği biçimde veya durumda başka herhangi bir yerde makine veya elektrikle kuvvetlendirilmiş ses çıkaran veya yayın yapan herhangi bir hoparlör, megafon, amplifikatör veya başka ses yükseltici cihaz kullanması veya çalıştırması veya başkasının kullanmasına veya çalıştırmasına izin verilmesi	Aylık asgari ücretin ½'si kadar	56'nci maddenin (3)'üncü fıkrası
68.	Proje onayında tasdik edilenden farklı bir amaç için bir binayı veya inşaatı kullanmak	Aylık asgari ücret kadar	61'inci maddenin (1)'inci fıkrası
69.	Konut alanlarında bulunan açık yerlerde ticari amaçla hurda metal, kum, taş, kömür, kereste ve tomruk depolanması	Aylık asgari ücretin 3 katı kadar	61'inci maddenin (3)'üncü fıkrası
70.	Herhangi bir konut alanı veya başka yerde inşaat ve yapı çalışması devam ederken, yol kenarlarında ve açık alanlarda, ikamet edenleri rahatsız eden, yolun kullanılmasına engel olan veya görsel estetiği bozan bir şekilde kum, taş ve çimento gibi inşaat malzemeleri depolanması	Aylık asgari ücretin ¼'ü kadar	61'inci maddenin (4)'üncü fıkrası
71.	İşletmecilerin emisyonlarını izlememesi ve/veya kayıt tutmaması ve/veya Çevre Koruma Dairesinde düzenli rapor etmemesi	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	71'inci maddenin (1)'nci fıkrası
72.	Kendi kendini izleme cihazlarını kurmama	Aylık asgari ücretin 2 katı kadar	71'inci maddenin (2)'nci fıkrası
73.	Talep üzerine, denetim sırasında tesislere giriş ve bilgilere erişime izin vermeme	Aylık asgari ücret kadar	71'inci maddenin (3)'üncü fıkrası
74.	Denetim sırasında yanlış bilgi vermek veya yapılan faaliyetlere mani olma	Aylık asgari ücret kadar	71'inci maddenin (4)'üncü fıkrası
75.	Bu Yasa ve bu Yasa tahtında çıkarılması öngörülen herhangi bir tüzüğün kurallarına aykırı hareket etmek	Aylık asgari ücret kadar	79'uncu maddenin (12)'inci fıkrası